

הערוכת בולים ארצית חיפה

ז.ח - כ"ב ניסן חשיעיב ביחסpur עטמי א. חיפה

ספריה
690/

תערובת הבולטים
הלאומית
חשניה

תבא תש"ב

אורגנה ע"י האגודה החיפהית לבולאות, חיפה, ישראל
בחסותה של ההתאחדות הרשראלית לאנגורות הבולאות

ר"ח - ב"ב ניסן תש"ב
בית-ספר עממי א', חיפה

החותמות המינוחדות לרוגל התערוכה

תבאי 1952

בראשות הכבוד

של מר
ד. צ. פנקס

שר התתבותה

ועד הכבוד :

אבא חושי, ראש עיריית חיפה ; ח. בן-מנחם, המנהל הכללי של הדואר ; א. אילון, המופיסים הממשלתי ; ס. גולן, מנהל הדפוסים הממשלתי ; א. רנן, מנהל שירות הדואר ; מ. כהן, מנהל השירות הבולאי ; ד"ר חזקי, יועץ השירות הבולאי ; ברקוני ברומברג, מנהל הדואר בחיפה ; ד"ר ד. ברירוב-חאי חיפה ; ד"ר א. ס. קדר, מנהל בית-הספר העממי בחיפה.

הועדה המארגנת

הנשיאות :

יהושע גרביה, ד"ר ורנר הקסטר, יצחק מינס.

חברי חיפה

ג. עמייקם, ל. בטטר, ס. פינקלמן, א. גראדה, ה. גונטה, א. קנר, ד. קסלר, יקלין,

ג. כהנא, ס. לחמן, ה. מישל,

חברי תל-אביב

ה. גליק, ג. אווקה

חברי ירושלים

ד"ר א. ברגר, א. הופמן.

חברי ועד הכבוד הבולאי

ד"ר מ. אופיר — נשיא. א. לוין — סגן נשיא. ד"ר ס. אשר — סגן נשיא

נושאיות הכבוד של הד"ר אשר לבולאים מצטיינים :

ד"ר מ. חזקי, ד"ר ב. רהפלד, ד"ר ז. הקסטר, ס. לחמן, ג. הימן.

באי כח האגודות לבולאות בישראל :

מ. בויקובסקי, י. בורג, ס. באום, ד"ר א. גולדברג, ג. גרביה, ה. גליק, מ. הלוי,
א. הופמן, ד. קסלר, א. ליבוביץ, ב. ניר, ג. אווקה, א. פורת, ד"ר ק. שטינברג,
ד"ר א. וודק.

חבר השופטים

ד"ר ס. אשר, קורט בויקובסקי, ד"ר גורברט פישר, הרמן צבי גליק,
ד"ר אריך גולדברג, ד"ר משה חזקי, ד"ר ורנר הקסטר, אריך לוין, ארתור ויינר.

התאחדות אגודות הבולאים בישראל

ד"ר מ. אופיר, נשיא
ד"ר ב. אשר, י"ר כבוד
א. לויין, י"ר כבוד
ד"ר א. גולדברג, סגן הנשיא
א. פורת, מזכיר
צ. גליק, י. גרבה, מ. הלווי, ד"ר ד. הקסטה, א. הופמן, ד. קסליה, ד. נינה, י. אוקוֹן.

אגודות מומעפות:

אגודת הבולאים, חיפה. רח' בצלאל 11 ת.ה. 497 חיפה.
המועדון: קפה ויס, רח' הרצל 35 חיפה.
י. גרבה, נשיא
צ. פינקלמן, סגן י"ר
י. מינס, מזכיר.

החוּג למחקר הבולאות שע"י אגודת הבולאים בחיפה:
המנחים: ד"ר ה. הקסטר; ס. לחמן.

אגודה תל-אביבית לבולאות. ת.ה. 782. תל-אביב.
המועדון: קפה פסג', רח' אלנבי 111. תל-אביב.
י. אוקוֹן, נשיא
מ. פרצלי, סגן י"ר
ד. נירה, מזכיר.

אגודת הבולאים בירושלים. רח' מימון 9. ירושלים.
המועדון: קפה ירדן. רח' דוד המלך. ירושלים.
א. הופמן, נשיא
פ. רינגרד. סגן י"ר

אגודת הבולאים בפתח-תקווה.
נשיה: ד. שטאל, פתח-תקווה

אגודת הבולאים ברוחובות.
נשיה: י. בורג. רחובות

אגודת הבולאים בראשון-לציון.
נשיה: ס. באום.

אגודת בולאים צעירים. רח' אליעזר בן-יהודה 44, תל-אביב.
חברי הוועד: ד. בר"ג; מ. ברונציג, ד. גוימן.

אגודת סוחרי הבולים בישראל — חיפה. ת.ד. 2138, חיפה.
נשיה: ד"ר ו. הקסטר
מזכיר: ל. בטר.

אגודת סוחרי הבולים בישראל — ירושלים. ת.ד. 842, ירושלים.
נשיה: ק. בויקובסקי
מזכיר: ד"ר א. ברגר.

אגודת סוחרי הבולים — תל-אביב. ת.ד. 4278, תל-אביב.
נשיה: ג. הימן
מזכיר: ד"ר ג. גוטليب.

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

הוועדה המרכזית ליחסים בין יהודים וערבים, מוסדות ומוסדות ציבוריים, מוסדות-

תכנית

יום ראשון י"ח ניסן תש"יב ג' דוחהמ"פ (13.4.52)

9.30 לפנה"צ טקס פתיחה רשמי באולם המועצה, בנין העירייה, חיפה.
(הכינסה למוזמנים בלבד)

דברי פתיחה:

מר א. חושי, ראש עיריית חיפה

מר צ. פנקס, שר התעשייה

ד"ר מ. אופיר, נשיא התאחדות אגודות הבולאים בישראל
מר ח. בז'מנחם, המנהל הכללי של הדואר

מר מ. כהן, מנהל השירות הבולאי

מר י. גרביה, יו"ר אגודות הבולאים, חיפה

טקס הפתיחה יוכל ווועבר ע"י קול ישראל וע"י קול ירושלים
לגוללה.

12.15 לפנה"צertura התרבות לקהל בחדר בית הספר העממי א', רחוב
בייליק חיפה.

8.15 בערב Kongress הבולאי בישראל (חדר מס' 10 בבניין התרבות) (הכינסה
לנציגי התאחדות אגודות הבולאים בישראל בלבד).

יום שני י"ט ניסן תש"יב ד' דוחהמ"פ (14.4.52)

יום הבול הישראלי

9.15 בערב הרצאה: ההיסטוריה של הדואר. ארץ-ישראל—ישראל 1852—1952

יום שלישי כ' ניסן תש"יב ה' דוחהמ"פ (15.4.52)
התערוכה תהיה פתוחה עד השעה 3acha"z.

יום רביעי כ"א ניסן תש"יב ז' פסק (16.4.52)

בשעות 9, 10.30 לפנה"צ ; 11.15, 2.00, 3.30, 6.30acha"z
על"י סדור מוקדם נתנן הדרך עם הסברת ע"י מומחים לבחירת
ספר, ארגוני ועוד, מבקרים מהמושבים ואגודות שונות.

5.00acha"z Kongress הבולאי הצער (חדר מס' 10 בבניין התרבות) ירצה:

1. ד"ר אופיר, נשיא התאחדות אגודות הבולאים בישראל.
2. מר א. קסלר, אגודות הבולאים, חיפה.

8.45 בערב מסיבה במלון ציון חיפה, הכינסה למוזמנים בלבד.
מסקנות חבר ועדת השופטים של התרבות וחלוקת הפרסים.

יום חמישי כ"ב ניימן תש"ב (17.4.52)

נעילת התערכותה בשעה 7 בערב.

התערכותה תהיה פתוחה לקהל בכל יום משעה 9 בבקר עד 9 בערב. (פרט למקומות שצוין אחרת בתכנית). סניף הדואר ודוכני המכירה והקנייה יהיו פתוחים לקהל באותו השעות. פרט ליום הרביעי 16 באפריל אשר בו לא תהיה כל מכירה וקנייה. סניף הדואר יהיה פתוח ביום זה בין השעות 9—7 בערב בלבד.

יש להזכיר למפרע כרטיסי כניסה ליום זה.

הקדמה

לפנינו 3 שנים נעשה במדינתנו העצמאית הנסוי הראשון של תערוכת-בולים ארצית, כוונתי לתערוכת "תבול" בשנת 1949. והנה אנו עומדים בפני תערוכה ארצית שנייה, המאור גנת ע"י הוותיקה בין האגודות הבולאיות בארץ צנו — אגודת הבולאים בחיפה. התערוכה הראשונה הייתה מוקדשת כולה רק לבולי הארץ ולכל הקשור בשירות הדואר בארץ ישראל ובמדינת ישראל ומפני זה נודעת חшибות-משמעותה לתערוכה זאת — "תבא" — החורגת ממסגרת של תערוכה לאומית ומהווה ניסוי ראשון של סידור תערוכה בקנה-מידה בינלאומי, אם כי ע"י מציגים בני הארץ. התאחדות אגודות הבולאים בישראל מברכת את חברתה — אגודת הבולאים בחיפה — ליזמתה הייעילה וב吐ווה כי "תבא" תשמש מנוף כביר להאדרת הבולאות בארץנו, להרחבת המסגרת של צבור הבולאים, לחתמולה פוריה למען הבול העברי ותשמש נקודת-מפנה גם ביחס השלטונות לדרישות חברי אגודותינו.

כה חי, חברים בחיפה!

ד"ר מ. אופיר

יו"ר התאחדות אגודות הבולאים בישראל.

דברי ברכה

כב' שיר התהברות,
נסיה אגודות הבוגרים בחיפה,
אספני הבוגרים בישראל וקהל נכבד!

את כולם הנני מתכבד לקדם, باسم מועצת העיר חיפה,
בברכה המסורתייה: "ברוכים הבאים"!

גאים אנו מאד בכך על כי בחורטם בעיר חיפה שלנו —
כמה מהם המתאים לשדר תערוכת הבוגרים הארץ-ישראלית, —
ת.ב.א. התש"יב —, וכי מאורע חזוב זה היה גורם
שדאר ישראל יוציא שני בולטים מיוחדים על רקע הנוף
המברוך של עירנו חיפה.

תודהנו מועמק הלב ניתנת זהה לאלה שיזמו את הרעיון
זהה וכן לככל אלה אשר עמלו וטרחו קשה להוציא לפועל
את התערוכה חיפה הזאת בתנאי הצנע השורדים כעת
במדינתנו.

אמנם אין אני בקיא במלואה נאה זו של אוסף בולים —
אולם ידעת גם ידעת כי בין מספי הבוגרים ה"משורר
געים" לדבר נמנים מגדולי מנהיגי אומותם בעולם וכי
הוא גורם חשוב ממדרגה חשובה לגבי הדור הצעיר בשיטה
של ידיעת העולם.

ע"כ יעדמו על הברכה כל אלה שתרמו לארגון התערוכה
הנאה זו.

חיפה, כ"ד, באדר תש"יב

.24.3.52

אבא חושי
ראש העירייה

תקנות

1. **מקום, תאריך, ארגון וחותמות.**
“תבא” — תערכות בולאים ארצית, התערכות האומית השנייה בישראל. התקיים בבית הספר העממי א' ברחוב ביאליק, חיפה, ביום 13 באפריל עד 17 באפריל 1952 ועד בכלל, בראשותו של שר התחבורה מר ד.ג. פנקס, בחסות התאחדות אגודות הבולאים בישראל ובשתיות פועלה עם השירות הבולאי של דואר ישראל. התערכות תואפתה לקהל משעה 9 בוקר עד השעה 9 בערב. מחיר כרטיס כניסה 150 פרוטה ולמבקרים הקונים סיורת בולי התערכות 120 פרוטה. כרטיס קבוע ימצא למקרה בהמחיר של 600 פרוטה.

2. **מציגים ומוצגים.**
אוספים בולאים, ספרות בולאיית וכל חומר בולאי אחר יכולם לקחת חלק בתחרות. על האספנים והסוחרים המעורנים להשתתף להיות חברי באחת האגודות הבולאיות. כן יתקבלו מוצגים משתתפים של אגודות בולאיות. מחיר השתתפות לכל מוצג 2.500 ל"י. גודל כל מסגרת 1 מטר, דהינו 12 עמודי אלבום בגודל של כ-25 ס"מ על 32 ס"מ.
הוועד הפועל מאשרו את הזכות לדוחות כל מושג שהוא, להציג ברכבים רק חלק מהמוצגים ולהעביר מוצגים שהושמו במקום לא נכוון לקבוצת המוצגים המתאימה.
את המוצגים יש להגיש לפחות ימים לפני יום פתיחת התערכות בלוויית רשות פרוט בשלה העתקים. המוצגים שלא יימצאו באופן אישי צרייכים להשלוח לפי הכתובת “תבא”, ועד הפועל, ת.ה. 496, חיפה.

3. **בטוח.**
רצוי שהמציגים יdagו לבטוח משלוח של מוצגייהם. הוועד הפועל מוכן לטדר בטוח עבור המוצגים בתערכות. על כל פנים על המציג לשלם את דמי הביטוח. דמי הביטוח הם 2 بعد כל אלף.

4. **שופטים.**
הוועד הפועל ימנה חבר שופטם בן 9 בולאים ישראלים ותיקים. לרשوت השופטים יעמדו: פרסים מיוחדים, מדליות זהב תותב, מדליות כסף תותב וברונזה, תעודות ופרסים לאספנים צערירים. החלטת השופטים תקבע על תקנות האגודה הבינלאומית לבולאות בהתחשב בתוכניות הבאות:

1. בולאות.

2. מחקר אינדיידואלי.

3. דרגת שלמות המוצגים.

4. יקרים-מצוות המוצגים.

5. איות.

6. יזוג וסידור כלל.

החלטת השופטים — סופית.

5. מין המוצנים.

מודור ראשון :

- א. תא רשמי (מחוץ לתחרות) — דואר ישראלי, גופים ממשלתיים אחרים, מוסדות לאומיים.
ב. תא כבוד (מחוץ לתחרות) — מוצגים מזמינים ומוצגי השופטים. עברו המוצגים הנוכרים בסעיף א, ב לא נזרך כל תשלום.

מודור שני :

א. מחקר בולאי

ב. אוסף מומחים

ג. אוסףם כלליהם.

חלוקת זו מתיחסת לקבוצות 1—11.

קבוצה 1 : ישראלי — בולים, הדפסי נסיעון, תרשימים, שגיאות, בנות מין, החתומות, דואר צבאי,(Cl. 1) כבילי דואר.

קבוצה 2 : ארץ ישראל — תקופת הקפיטולציות, תלדות הבולאות (עד סיום המנדט) החתום (מנדט) משרד דואר צבאיים (תקופות 1914/18, 1936/37, 1940—1946).

קבוצה 3 : אדמיניסטרציה צבאית בריטית ומנדרונית — בולים. הדפסי נסיעון, שגיאות ובנות מין,(Cl. 3) כבילי דואר.

קבוצה 4 : אוספים מיוחדים — תקופת הבניינים (מנהל העם) מקומיים מלחתת השחרור, בולי ק.ק.ל., היסטורייה בולאית(Cl. 4)

(1948/1947).

קבוצה 5 : ארצות המזרח התיכון.

קבוצה 6 : אירופה ומושבות אירופת.

קבוצה 7 : ארצות הברית.

קבוצה 8 : ארצות אחורות.

קבוצה 9 : בולי דואר אויר.

קבוצה 10 : היסטורייה בולאית.

קבוצה 11 : אוסף נוער.

קבוצה 12 : אוספים לגבי נושאים.

קבוצה 13 : ספרות בולאית והוצאות ספרותיות בוגאיות.

קבוצה 14 : חומר עוז בולאי ואגבומטים.

6. בולי התعروכה, משרד הדואר המיווחד, בורסת הסוחרים:

סידרת בולי זכרון — דואר אויר — תוצאה ע"י הדואר לכבוד תערכות "תבא".
הבולים הדוציאבעים מצויירים ע"י א. וליש, תל אביב ומציגים את מפרק חיפה
והר-הכרמל. בולים אלה במחир 100 ו-120 פרוטה ימכרו במשרד הדואר המיווחד
שבתعروכה, בכתי הדואר הראשיים בארץ ובשרות הבולאי רק ביום התعروכה.
הבולים ימכרו רק עם כרטיס כניסה לתعروכה במחир 120 פרוטה (מחир הסדרה
הכלול כרטיס כניסה לתعروכה — 340 פרוטה).

ימצאו למקרה תויי תערכות דוציאבעים ומעטפות היום הראשון מיווחדות. מחир
מעטפת היום הראשון 50 פרוטה.

קיימים בורסה לסוחרים בשטח התعروכה. לא יורשה כל מסחר בכלים מהווים
לשטח הבורסה או לאנשים שלא הורשו לכך רשמית.
חתימת בעל המזג על גבי טופס הכניסה מאשר את הסכמתו לתקנות הנ"ל.
הוועד הפועל משאיר לעצמו את הזכות להשלימן או לתקן, לשנות את החלוקה,
להחליט במקרים בלתי נראים מראש ולפעול כבית דין לבירורין. החלטת בית
הדין — סופית.

חיפה והכרמל

ד"ר זאב וילנאי

תמצית פרק מהספר: "חופי ישראל ושכנותיה"
היווצא לאור בהוצאה דיל הים בצ.ה.ל.

העיר חיפה משתרעת בחופו של ים התיכון: משפט נחל קישון במוריה ועד ראש הכרמל הבא בים ממערב. אורך חופו הוא כ-8 ק"מ. העיר חיפה בנוייה מהחוף דרומה במעלה הר הכרמל ועל רמותה המשקיפה יפה על פני המפרץ ומרחבי הים. הנΚודה הגבוהה ביותר ברכס הכרמל העוטר על חיפה, כ-300 מ', מעל פני הים.

נמל חיפה בניו בחוף הים. למעלה מאוור הנמל: העיר העתיקה, על בליטה ברגלי הכרמל, ימינה ממנה משתרעת חיפה התחתית. מעלה בנוייה הדר הכרמל, המתפשת במעלה הכרמל ועל רמותו. בראש הכרמל הבא בים, בולט המגדלור.

נמל חיפה הוא הגדול והחשוב ביותר בנמלי מדינת ישראל, ומהגדולים בים התיכון המורוח. ערכו המסחרי והכלכלי רב. משמש שער חשוב להמוני עולים ופתח ראשי ליבוא וליוצא של הארץ. אורך הנמל הוא כ-3 ק"מ, מזרום לצפון, כל שטח הנמל היה לפני בניינו מכוסה מים. מעבר לירכתי הנמל בצד הדרומי, מפרץ קטן שעיל חופו אוזר מילדי נפט. נמל קטן לצרכי תחנת החשמל הבנויה בחוף אל מולו. אחרי תחנת החשמל שפק נחל קישון בים התיכון. בנחל קישון בונים עתה נמל חדש.

בולי התערוכה ציור א. וליש

תולדות חיפה. אמנם סביבתה של חיפה התפרסמה בתקופה קדומה מiad. וידועה גם בימי שבת עם ישראל על אדמותו בתקופת המקרא, אולם אין חיפה נזכרת בספרות המקראית ולא במקומות ההיסטוריים אחרים קדומים. השם חיפה או חיפא נזכר לראשונה בספרות התלמוד, בקשר המאה השלישית לספירת הנוצרים. אין ידוע ניקודו הנכון: חיפה או חיפה, הדומה לביטוי העברי, בלועזים קוראים לה חיפה

ובדורות קודמים : כיפה (Kaifa, Caifa, Haifa) אין ידוע מקור השם חיפה ופירשו. אגדה חדשה אומרת למצוא בשם חיפה התמונות המלימ' חוף יפה... אמנים חיפה יפה מאר, אולם אין זה המקור לשמה. חיפה הקדומה הייתה בינוי בחוף הים, צפונה מchiafa של ימינו, בשטח המשי תרע מאוזר הנמל אל שכונת בת-גלים. עד הזמן האחרון קראו העربים לשטח זה : "חיפה אל עתיקה" — חיפה העתיקה.

חיפה הייתה עיר יהודית בתקופת התלמוד, בימי שלטון הרומים בארץ. ממנה באו גם חכמים אחדים, הנזכרים בספרות התלמוד והמדרשה. ביחסו התפרנס "רבי אבדימי דמן חיפה" (או "דHIGHA"). שקבעו נמצא עד היום בבית הקברות היישן בחיפה ומקודש במסורת ישראל. כן באו ממנה חכמים אחרים : רבי אבא דמן חיפה ורבי חלפתא דמן חיפה, בקרוב במאה השישית-הרביעית לס"נ.

חיפה הייתה נתונה בשלטון הרומים ואחריהם ירושלים : הביזנטים הנוצרים. הם שלטו על הארץ עד בוא העربים אליה. בראשית המאה השביעית בימי שלטון העربים, הייתה חיפה כפר קטן. תיר פרסי עבר בה בשנת 1047 בדרכו מצפון לדרום והוא מסר : "ובאנו לכפר חיפה... בה ישנים בני ספינות והם עושים מני ספינות הנקראות בשם ג'ודדי".

בחיפה הייתה קהילה יהודית שהתקיימה גם במאה העשירית, בתקופת הגאנונים היהודים בארץ. רבי אליהו היה מגאנוני ארץ-ישראל וביקר גם בחיפה, בקרוב בשנת 1083. במטרה : "לקdash השנה ויחדש את הגאנונות ואת הסמיכה בבית הווד"...

בבא מהנות הצלבנים אל הארץ, בשנת 1099, הם עברו בהמונייהם בסביבת חיפה בדרכם אל ירושלים. בשנת 1100 שמו הצלבנים מצור על חיפה שהיתה מוקפת חומה ובה מגדל מבוצר להגנתה. הצלבנים הסתערו עליה בספינותיהם מצד הים ובגדודי הרגליים מצד היבשה. תושביה היהודים והערבים התאחדו יחד לשם הגנה משותפת על עירם. בהתחלה הצליחו להדו ראת אויבם. היסטוריון צלבני מספר : "האזורים היהודים, ביחיד עם גודוי הערבים התנגשו להם בכל-תקופת, ומעל החומה יצקו עליהם (על הצלבנים) שמן וזפת רותחים, למען הצליל את העיר ואת מגдалה...". אחורי מאUCH רב התרבות הצלבנית על תושבי העיר, התפרצו לתוכה וערכו טבח בתושביה. ואוטו היסטוריון צלבני מוסיף : "וכל אשר נמצא חי בעיר — נהרג והשלל אשר שללו בעיר אין קצה לו : טבעות זהב וככסף, בגדים, סוסים ופרדות, שעורה, שמן, חטה...".

בימי שלטון הצלבנים, תקופה של מאתיים שנה בקרוב, הייתה חיפה עיריה קטנה מוקפת חומה ובה מגדל להגנתה. עכו בקרבתה הייתה

העיר הגדולה ולנמלת ערך כלכלי ואסטרטגי רב. הצלבנים קראו לחיפה בשם ציפָה או ציפָס. (Chayphas, Chalifa, Caifa) סיפרו שהיא נקראה על שם כיפת או כיפס הכהן הגדל בירושלים בימי ישו הנוצרי. אחרי קץ שלטון הצלבנים בשנת 1291 בעכו בירחתם, עברה הארץ לידי המוסלמים הממלוכים. מרכזם היה בארץ מצרים השכנה. בחיפה תחילה התפתחה קהילה יהודית. אמונה היא היתה קטנה ודלה אל מול שכנותה. עכו שבה הייתה נדולת בעלת חשיבות מיוחדת. עכו היתה בעיני תושביה מחוץ לארץ-ישראל המקודשת, לפיכך הובילו את מתיהם לקבורה גם אל חיפה, שהיתה בתחום הארץ המקודשת והטהורה. פרקים עברו בחיפה על-יד-רגל יהודים בדרכם אל מערת אליהו ומערת אלישע בהר הכרמל. ברטט של קדושה ביקרו במקומות והקרים הנערצים. במשך תקופה של יותר ממאות שנה הייתה הארץ נתונה בידי הממלוכים עד בוא הטורקים אליה. הטורקים השתלטו על הארץ בראשית המאה השבעה עשרה. ביוםיהם הייתה חיפה עיירה קטנה בלב שיבות מיוונית. תושביה היו ערבים, נוצרים וגם קצת יהודים. גאותם הייתה על הכרמל ומערת אליהו הנמצאת בתחוםם ורבים נהגו לבוא אליה גם ממרחיקם. אחד מספר בשנת 1537: «והיו הולכים בשירות גדלות מפחד השודדים», תייר נוצרי שעבר בספינה, בשנת 1575, על פני חופה של חיפה ורצה להתקrab אליה. מספר על שודדי ים, שיצאו לקראמם ואמרו להקיפים ולתפות את ספינתם. בשנת 1626 מסופר על «בית הכנסת בניו» שהיה בחיפה וזה מעידה על קהילה יהודית שהתקיימה בה. תייר נוצרי שעבר בחיפה בשנת 1646 בלוויית מורה-ידריך היהודי כותב על חיפה: «כפר מיושב ערבים, נוצרים ויהודים». תייר אחד בשנת 1652 מספר על יהודים בה ומוסיף: «כל עולה-רגל המבקר בה או עובר בדרך על הכרמל ציריך לשלם כופר-גירוש אחד». במאת השמונה עשרה השתלט על צפון הארץ גם על חיפה שיקף בדויאן הגיליל בשם הערבי דאהר (כתוב צ'אהר) אל אמר. הוא היה חסד ליהודים והומינם לחיות בחסותו. שיקף דאהר עשה את עכו לבירתו. בריבע עם שכניו הוא ציוה על אנשיו להחריב את חיפה, בקירוב בשנת 1750, כי פחד שהתבצרו בה כנגדו. חיפה זו הייתה צפונה ממחיה של ימינו, בשטח בין הנמל ובת-גלים, בקרבת ראש הכרמל הבא בים. אחרי שמנעה שנים, בעת שלשלתו של דאהר אל עמר היה בשיא כהו, התחליו אנשיו (בקירוב בשנת 1358) לבנות חיפה חדשה, יותר דרומה, על בליטה לרגלי הכרמל לחוף הים, בשטח העיר העתיקה בימינו. סביבה העיר נבנתה חומה ובקרבתה במרומי גבעה מצודה להגנתה. המצודה נקראה בשם הערבי «בורג' א-סלאם»: מצודת השלום. הבורג' היה בשטח המשתרע מצד בנין העירייה בימינו מעל פני העיר העתיקה, אל מול הים והמפץ. בחיפה החדשה התישבו

ערבים, נוצרים וgam יהודים בודדים. רבי שמחה בן יהושע שעבר בספינה בחופה של הארץ, בשנת 1765, מספר שראה מרוחק את חיפה: "שם מעט יהודים. הקאפייטן אמר שאי אפשר ל(הת)קרב אל חיפה, מפני האבני הגדולות שביהם".

התורכים הביאו קץ לשולטונו של דהאר אל עמר הארץ, בקרוב בשנות 1775, ושלחו את אנשיהם לשלוט על יושביה, ועכו הייתה ביראתם הארץ. בראשית המאה התשעה עשרה התחללה להיווצר בחיפה קהילה יהודית ספרדית — שלחכה וגדלה. רוב יהודיה היו מערביים, יוצאי מרוקו ואלג'יר, באפריקה הצפונית, שהיו נתונות לשולטון הצרפתי, שהשפעתם הייתה גדולה גם במורחה. היהות והיהודים "המערביים" היו נתינים צרפתיים, לפיכך העזו לחדור אל ערי הארץ שבחן לא ישבו יהודים. הם מצאו להם חסות בטוחה בשלטון הצרפתי ובשליחיו במורחה. היהודים בחיפה הקימו להם שכונה קטנה, בתוך הפליר המוקפת חומה, ונקראה בשם הערבי "חרת אליהו" — רובע היהודים. היהודים עסקו בעיקר במסחר, חנויות ומלאכה. היהות וידעו ערבית והלכות חיים, היו דומים לעربים. הסתגלו מהר לתנאי העיר והשפעתם גדלה בעיקר על חייה הכלכליים. תייר אנגלי שבא לארץ, בשנת 1832, התקדם עמוק זבולון אל חיפה. הוא מספר על ספר יהודי שהעביר אותו בספינטוumi נחל קישון, כי גשר לא היה עליו... יהודים "אשכנזים" שעלו אל הארץ לא באו אל חיפה, אלא בחרו להם בעיר הקדשות העשירות בזכרון העבר. בשנת 1870 בקרוב התחלו להתישב בה גם יהודים אשכנזים. בשנת 1875 היו בה כ-500 יהודים מהם כעשר משפחות אשכנזיות. עם ראשית ההתיישבות הלאומית היהודית החדשה בארץ גדלה חיפה במהירות רבה. בסביבתה, בשומרון, ובגליל, נוסדו המושבות הראשונות בארץ ובחיפה התחללה לשמש מרכזו להן. ד"ר ז. הרצל ראה בה, בקרוב בשנת 1900, את "עיר העתיד" של הארץ ותאר בדמיונו את חיפה במדינת היהודים עיר גדולה, פעליה וסואנת. לראות חיפה בימינו — חלומו של הרצל הייתה למציאות היה.

מסילת הברזל חיפה—דמשק, שנוסלה בשנת 1905, נתנה לחיפה דחיפה כלכלית-מסחרית רבה. לאט לאט עברה אליה ערכיה המסחרי של עכו שכונת. פעולות התנועה הציונית בארץ, הוסיפו לחיפה תושבים יהודים, שה坦חו לפתח בה לא רק ערכאים כלכליים ולסדר מפעלי תעשייה, אלא גם הניחו יסודות למוסדות חינוך חשובים.

בשנת 1918 נכבשת חיפה בידי הצבא הבריטי, שהביא קץ לשולטון התורכי שהיה בה, ממש ארבע מאות שנה. מיד אחרי הכיבוש הבריטי הייתה חיפה לבירת הצפון. אליה נסללה מסילת-הברזל מצרים וכן נבנו מבנים אל כל חלקי הארץ. היהודים רכשו בה שטחי אדמה

והניזהו יסודות לשכונות חדשות, הקימו מוסדות חינוך, תרבות ובתיה
חרושת הנחשבים לתעשייה הכבודה בארץ. בnnen הנמל, הקמת בתיה הוויקוק
וצינור הנפט נתנו לchiefa ערך כלכלי רב בימי שלום וערך אסטרטגי
בימי מלחמה.

עם פרוץ המערה לשיחור ישראל בשנת החש"ח (1948) סבלה chifa
כמו כל הארץ. אולם בעוד הצבא הבריטי הונה בה הסתערו כחות
«הגנה» על עמדות העربים והבריטים. chifa עברה לשולטן היהודי
ביום יג' בניסן התש"ח (22 באפריל 1948). מאז קומם המדינה גדרה
chifa מאד, מספר תושבייה התרבה והעיר מתפשטה על פני המרחב
ובביבתה וכולה אומרת יצירה ועצמה רבה.

מספר התושבים בעיר chifa, בין נחלת קישון וראש הכרמל, הוא
בקירוב 170,000 נפש. עם הפליטים והקריות בסביבתה הקרויה —
chifa רבתי — כ-200,000 נפש. כמעט כל התושבים בעיר chifa הם
יהודים, מעוטים: כ-7000 נפש הם נוצרים, מוסלמים, ועודה קטנה של
כת הבהאים-פרטלים.

בתי הדואר של חיפה

מאת: ש. לחתן

לפני 100 שנה הייתה חיפה עיר קטנה עם אוכלוסייה של 2000 נפש. משרדי האדמיניסטרציה ומרכזו המסחר היו בעיר עצמו. דרכיו התחבורתיים היו לרוב מושבות בחורף, ועם ההחלת בקורס אניות השירות הכספי הלאומי (בשנת 1852), הללויד הימי האוסטרי (1854) והשירות הימי הרומי לתחבורה ימית ולמסחר (1856) בחיפה, החלו ענפי המסחר החשובים להTHR את משרדיםיהם לחיפה. כבר בשנת 1900 הייתה חיפה חשובה יותר מעכו, וההתפתחות המהירה של העיר בכל היבונים הביא את חיפה לחשיבותה הנוכחית. האוכלוסייה גדלה במשך 100 השנים האחרונות פי 50 והעיר נהייתה לאחת מערי הנמל החשובות ביותר בחלק המזרחי של הים התיכון. התיאור הנitinן כאן על בתיה הדואר של חיפה מראה התפתחות מקבילה לקצב התפתחות העיר. מעריך הוף-קטנה ובתיה חשובה — kali בית דואר, לעיר נמל חשוב עם הרבה משרדי דואר וסניפים.

קשה לקבוע אם שירות שליחי הדואר, שהיה קיים בזמן הכבוש המצרי של הארץ בין השנים 1831–1840 היה עובר דרך דרך חיפה, היהות ולא ידוע בדיקת הקבוע של שירות הדואר בין קהיר—עזה—יפו—דמשק — וחלב.

שירות הדואר הטורקי מירושלים לבירות, שנוסף בין השנים 1841/46 היה עובר דרך חיפה, אבל לא היה כל משרד לקבלת או לשלוח מכתבים בעיר, היהות ותחנת הדואר הייתה בעכו.

בית הדואר הטורקי בעיר חיפה נפתח בסוף שנת 1860. אפריל-פי שיתכן שהיה קיים כבר סניף דואר אחר בתאריך יותר מוקדם. בשנות 1912–1918 נמצא בית הדואר בשוק היישן עיי' כבר חמארה והיה פעיל עד 23.9.1918, בזמנם של הרמחים היהודי של הגנרל אלנבי כבש את העיר חיפה מידיו הטורקיים. לאחר שנפתח קו הרכבת בין חיפה לדמשק, נפתח סניף דואר בבניין תחנת הרכבת בחיפה ומשרד דואר נע בקרון רכבת. עוד סניף דואר אחד היה קיים גם במושבה הגרמנית.

כפי שידוע, יסדו כוחות הכבוש בתיהם דואר בכל האימפריה הטורקית הכבושה. ידועה העבודה שהחיפה היו קיימים, לפני מלחמת העולם הראשונה, סניף דואר אוסטרי, צרפתית ורוסי.

סניף הדואר האוסטרי נפתח בשנת 1854 כסניף של הללויד הימי האוסטרי. בשנת 1912 היה משרד דואר זה בקרבת תחנת הרכבת המזרחית כירום. הדואר הזה נסגר ב-30.9.1914.

סניף הדואר הצבאי נפתח בשנת 1906, ונמצא בשוק היישן ע"י ככר
חמאраה, ונסגר ב-1.10.1914.

סניף הדואר הרוסי נפתח, כפי שימושרים, בשנת 1906 ונסגר
ב-30.9.1914. בתקופת מלחמת העולם הראשונה היה קיים בחיפה
דואר-שדה מס. 365 של הצבא האוגרמני, בין השנים 18/1917.

עם כבוש העיר ע"י כוחות הכבוש המצריים (E. E. F.) ב-18.9.1914
משרדי הדואר היחידים שהיו פתוחים היו משרדי הדואר הצבאי.
דואר-שדה מס. S.Z. 57 נפתח מיד. לכוחות הכבוש ההודדים היה בית
דואר מיוחד — מס. 328 שנמצא בחיפה. נוסף להו היו קיימים בתקופה
זו בתים הדואר הצבאים האלה: (?) 7(?) A.P.O. D 54, F.P.O. C 13, F.P.O. DC 5, F.P.O. 163, F.P.O. 162, F.P.O. 161,
F.P.O. C 15, F.P.O. C 14
(ויתכן שהיו קיימים עוד בתים דואר צבאים). סניפי דואר-גע היו
קיימים ברכבות המהילכות בקו חיפה-קנטרה. הדואר-גע על רכבות
חיפה-דמשק היה שייך לשלטונות הדואר של סוריה.

בית הדואר האורייני של O.E.T.A. נפתח ב-15.12.1918, ועבר לידי
שטח השלטון המנדטורי ב-1.7.1920.

בתים הדואר הנעים של הצבא נקראו מעתה "דואר-צבאי-גע" של מחוזות
הצפון והדרום בקו קנטרה-חיפה. ב-30.9.1924 שונתה השם לדואר-
צבאי-גע של מחוזות הצפון והדרום בקו חיפה-קנטרה". שוני נוסף
חל בשם ב-8.4.1931 וכעת הוא נקרא "דואר צבאי-גע בקו חיפה-רפיח
ורפיח-חיפה". שרוט הדואר הנע הופסק לשלוטין בתאריך 30.7.1938.
במשך תקופה המנדט היו קיימים בעיר חיפה בתוי הדואר והסניפים
הבאים: בית דואר שדרות הכרמל שנפתח ב-1.2.1924 ונסגר
ב-30.11.1926; דואר הדר הכרמל — נפתח ב-1.12.1926; דואר הרכ
הכרמל — נפתח ב-3.12.1928. כסוכנות דואר ואושר לסניף דואר
ב-15.4.1934; דואר השוק — נפתח ב-7.1.1929. השם של בית דואר
זה שוניה ב-19.1.1938 לדואר רחוב נזרת, וב-29.3.1941 נהפל לסניף
דואר עירוני בשם דואר רחוב חיג'אז. בית דואר זה נסגר באפריל
1948; בית הדואר באחוות שמואל — נפתח ב-18.1.1935; דואר נחללה
— נפתח ב-1.5.1938; סוכנות דואר בכתג'לים נפתחה ב-12.7.1939;
דואר רח' הרצליה נפתח ב-5.6.1945.

בתקופה המאורעות של שנת 1936, היה פעיל בחיפה הדואר הצבאי
הבריטי מס. 25, ונסגר ב-9.1.1937.

בתקופת מלחמת העולם השנייה היה קיים הדואר הצבאי הבריטי מס. S. 251, נפתח ב-1940.4.8 ונסגר ביוני 1948. בית דואר זה השתמש בפקקים המיוודאים של בתיה הדואר הצבאים מס. : 121, 149, 291, 550 ו-731. דואר הצי הבריטי בחיפה השתמש בתו הדואר F.M.O. 12 עד תאריך 15.7.46 דואר שדה של הצבא ההודי השתמש בתו מס. 116. ואחרי כן בתו R.

ב-1948.5.14, ביום הכרזת עצמאות מדינת ישראל, היו פתוחים בתיהם הדואר האלה: חיפה (משרד הראשי)

דואר הדר הכרמל
דואר נחלה
דואר הר הכרמל
דואר אחזות שמואל
דואר בת גלים.

בית הדואר ברחוב הרצליה נסגר באופן זמני ב-1948.4.30 ונפתח שנית ב-1948.6.14. משנת 1948 נפתחו סניפי הדואר הבאים: נמל חיפה ב-1950.11.8 ו דואר שער העליה ב-1951.7.15.

סוכנות הדואר באחזות שמואל שנפתחה לסניף דואר ב-1951.3.1. סוכנות דואר (סוג ב') נפתחה בונה שאנן ב-1950.3.22. סוכנות הדואר לשותף פועלה בין קריות המפרץ, בתיה הדואר של קריית-הHayim וקרית-מוצקין נמצאים עתה בשטח העירוני של העיר חיפה.

בתקופת מלחמת השחרור היו קיימים בחיפה 2 בתיהם דואר צבאים: דואר צבאי של בסיס "ב", ודואר צבאי מס. 4.

עם התפתחות העיר חיפה בעתיד, יגרום הדבר ללא ספק, לפתח בתיהם דואר חדשים בעורם כמה מקומות. כעת נדונה הצעה לפתח דואר-נו שתחילתו קו פועלתו תהיה העיר חיפה.

חותמות הדואר בחיפה 1854-1952

תרשימי בולים

ד"ר פ. חוקי

פרטיה ההליך הדפסת בולי ישראל ידועים אמנים לאספנוי הבולים. אולם מעט מאר נכתב על השלבים הראשונים של ייצור הבולים. כמפורט בחוק, שmorah החלטה הסופית בנווגע להזאת בולים חדשים בידי שר התעשייה. בהתאם להוראות המנהל הכללי של הדואר נמסרו ההכנות המשניות לשירות הבולאי.

הכנת בול חדש אינה כלל וכלל. תהליך פשוט וקצר. בדרך כלל באה היומה להזאת בולים חדשים מבוחץ — ממשדים ממשדים. מוסדות לאומיים, אגודות צבוריות שונות וכן מאנשיים פרטיים. כל הצעות לבולים חדשים נאספות, נבחנות ומוגשות בלוית חותם-דעת של השירות הבולאי עם כל שנת תקציב חדשה — בפני שר התעשייה. ברגע שקיים החלטה עקרונית על הוצאת סידרת בולים חדשה מתבקשים שלשה או יותר אמנים גרפיקאים להגיש הצעות בצורת תרשימים. לעיתים נערכות תחרויות פומביות במקום תחרויות פנימיות בין אמנים ידועים.

תחרויות פומביות

תחרויות פומביות עוזרות אמנים להביא לידיית הקהל והאמנים את עניין הבול אולם ערנן המשמי מוטל בספק. הוואיל וצייר בולים היא עבודה מומחה שנייה מרשה עבודת חובבות. מדינת ישראל ערכה שתי תחרויות פומביות. הראשונה בשנת 1949 והשנייה בשנת 1951. להחרויות הראשונה הוגשו 64 תרשימים שאף אחד מהם לא התאים לשיטה הנוכחית של הדפסת בולינו. לשניה הוגשו 102 תרשימים. הפרטים נפלו בחלקים של אמנים שכבר הגיעו בעבר תרשימים ובולים. הציורים שנבחרו בוצעו והוצאו כבולי מועדים לשמה 1951.

בולי התערוכה בחיפה

מיד לאחר שהוחלט על הוצאת בולים לכבוד התערוכה בחיפה, הוזמנו 3 אמנים ונתקשו להגיש הצעות-תרשימיים. רוב ההצעות שהוגשו היו אמנים נאות, אך לא התאימו למגררי לביצוע בשיטת פוטוליטו. כן לא התאימו להדפסה בשיטה זו תרשימיים שהוגשו ע"י מארגני התערוכה. 2 גרפיקאים אחרים נתקשו להגיש הצעות והם הגיעו ביחד ביחיד 6 תרשימים נוספים.

המבראים בתערוכת "ת ב א" יוכלו לראות במזו עיניהם את התרשימים המקוריים וביניהם את השנים שנבחרו סופית. עבודת האמן א. וליש. ההחלטה הסופית ביחס לתרשימים מתقبلת ע"י ועדת

תרשימים לבולי התערכותה למופדרו של ד"ר פ. חזק.

הסמלים והבולטים המרכבת משר התחבורה, שר החוץ, שר המסחר והתעשייה ושר החינוך והתרבות. הוועדה נעזרת ע"י קבוצת מומחים וביניהם שני גרפיקאים, צייר נודע ופקיידי השירות הבולאי. בבחירה התרשיים לבולי התערוכה הציעו חברי הוועדה כמה שינויים שהוכנסו לבוצע הסופי של המודל. השיפור העיקרי הוא הגדלת האוירון שבתרשים המקורי היה קטן מדי.

המודל

הציור הסופי הנקרא "מודל" נעשה בשחור ולבן. הציור זה לא מוכרא להכיל את כל פרטי הבול, היות חלקים מהכתב ופרטים דומים נתוניים לבצועו של הצלם. במקרה שהבולמים הם רב-צבעיים, נדרש האמן להגיש מודל מיוחד עבור כל צבע וצבע. קיימות הוראות מדוקוט באשר לגודל התרשיים והמודלים. בהתחשב עם כמה גורמים טכניםים מוגש המודל בגודל של פ" 4 או פ" 6 בקווים. כן קיימות הוראות מדוקוט באשר לניר והצבעים, במ יש להשתמש לשם בוצע המודל. המודל הסופי מועבר למחוקמת הצלום המקטינה אותו באופן הדרגתי עד לגודלו הטבעי של הבול. התקיונים בכל שלבי העבודה נעשים ע"י דיד מומחה. המודלים וכן העתקי הצלומים נושאים עליהם את עקבות עבודתו.

בולי "תבא": השלב הראשון
• TABA STAMPS: FIRST STAGE

התוצאות

חלק 1

משרד התחרבותה

דוואר, טלגרף, טלפון ורדיו - השירות הבולאי

1. בולים תולדות הבולאים הראשונים (דוואר עברי) תולדות בולי תערכות חיפה לוח-קיר של בולי ישראל הדפסת בולים בישראל.
2. שירות הדואר הנדסה, טלפונ, מברקה ורדיו
3. מגנון הדואר
4. הוצאות והכנסות של הדואר
5. הדפסת כלילי דואר.
- 6.

חלק 2

מדור 1 : ישראל

- 1/8 פרצלן משה, תל-אביב צמדות בולי "דאר עברי" עם מספרי הגלופה.
- 1/8 שמואלי צבי, חיפה צמדות ובולי "דאר עברי" ושנויים בהם.
- 1/8 שטיין אנון, תל-אביב צמדות עם מספרי הגלופה ובולים עם שובלם באור של "דאר עברי".
- 1/8 טולקובסקי אדמנד, אנטוורפן צמדות בולי "דאר עברי" עם מספרי הגלופה.
- 1/8 שטיין אנון, תל-אביב ישראל. חותמות דוואר צבאי.
- 1/8 ד"ר ארנסט באומן, חיפה ישראל.תו רשות.
- 1/8 לבנולד שמואל, חיפה דואר עברי ויישראלי, צמדות עם מספרי הגלופה, ובולים עם שובלם באור בשורות שלמות. כל הוצאות אשר הופיעו עד כה.
- 1/8 ד"ר הרברט לישצינר, נהריה ישראל. אוסף מיוחד.

ב/1	ד"ר אופנהיימר, עין חרוד ישראל, טעויות ושוני גלופות.	10
ב/1	לבנסולד שמואל, חיפה שוני נקוב של בולי "דאר עברי" ובولي "מועדדים לשמחה" תש"ט.	11
ב/1	פרצלאן משה, תל-אביב שוני ניקוב של בולי "דאר עברי".	12
ב/1	באום שלמה, ראשון לציון אוסף בולים מוחתמים של ישראל וחותמות דואר ישראליות.	13
ב/1	גרד אריה, חיפה דאר עברי וישראל. מבחר של דברם בודדים.	14
ג/1	זולנה משה, תל-אביב דאר עברי וישראל. מבחר של דברם בודדים.	15

מדד 2 :

ארץ ישראל, חותמות הדואר (בולים קדומים,
חותמות דאר מזרחיות וצבאיות עד תום המנדט).

2/א	בריסקר מרדכי, חיפה תולדות הדואר בחיפה, צפת ונצרת.	16
2/א	הופמן אוטו, ירושלים תולדות הדואר בירושלים עד תום המנדט.	17
2/א	לבמן שמואל, חיפה תולדות הדואר בארץ ישראל החל מתקופת המכתבים הקדומים עד תום המנדט. (בולים, ציוד דאר, חותמות דאר).	18
2/ב	ד"ר ורנר אויבולד, פוח'יתקווה בולים קדומים. מבחר יחידים מאוסף מיוחד.	19
ב/ב	גרוה יהושע, חיפה בולים קדומים. מבחר מוגזים יחידים.	20
ב/ב	הופמן אוטו, ירושלים בולים קדומים, מבחר מוגזים יחידים לרוב על מכתבים.	21
ב/ב	ד"ר ורנר הקסטה, חיפה בולים קדומים, מוגזים נדירות וחותמות דואר במצב נאה במיוחד. (מחוץ להתחרות)	22
ב/ב	טולקובסקי אדמוני, אנטוורפן בולים קדומים, מבחר מוגזים יחידים.	23

מדור 3 : מינהל צבאי בריטי והמנדט

- 3/8 אַרְלִיךְ יוֹסֵף, תָּלִ אביב
הבולטים בהדפסה ליטוגרפית. מחקר מקיף של "הכחולים" המודאה שנויות בגלוופת, ניר וסמי הימים ותולדות הדפסתם. באוסף נמצא צלום הגהה של מס' 1 (פרוי-פרוסיאט) והגהה בכחול בהיר בצדדה בת ארבעה בולים.
- 3/8 לְפָמָן שְׁמוֹאֵל, חִיפָה
ארבע העברות של הבולטים בהדפסה הליטוגרפית. מחקר בולאי.
- 3/8 דָּרְ רָנֶרְ הַקְּסָטָרְ, חִיפָה
(מחוץ להתחרות)
בולים בהדפסה ליטוגרפית, מחקר בולאי מתואר בגלגולנות מס' 1, 2, 3, ו-4.
- 3/8 לְפָמָן שְׁמוֹאֵל, חִיפָה
משרדי דואר צבאים בארץ ישראל בשנת 20—1917.
(מחוץ להתחרות)
- 3/8 דָּרְ רָנֶרְ הַקְּסָטָרְ, חִיפָה
מחקר של הדפס הרכב בהוצאה ירושלמית הראשונה 8 מ"מ.
(מחוץ להתחרות)
- 3/8 לְפָמָן שְׁמוֹאֵל, חִיפָה
הוצאות וטרלי, 5 גרווש, חידוש מצב הגלופה.
- 3/8 דָּרְ אַרְגְּנָסְטָ בָּאוּמָןְ, חִיפָה
תויר רישום של המינהל הצבאי והמנדט.
- 3/8 אַרְלִיךְ יוֹסֵף, תָּלִ אביב
מבחר בולי המנדט. הסידורה ירושלמית 8 מ"מ עם הדפס רכב נסיווני, זוג בולי 1 מיל וזוג בולי 20 גרווש נקוב 14 של הדפס רכב 10 מ"מ, הוצאה וטרלו 1 מיל עם הדפס רכב הפור, 5 מיל עם הדפס רכב 10 מ"מ נקוב 15 ; 9 גרווש וטרלו נקוב 14 בלתי משומשים (שני גודלים 24 מ"מ ו-25 מ"מ).
- 3/8 גַּרְדָּ אֲרִיהָ, חִיפָה
ארץ ישראל. מינהל צבאי בריטי והמנדט. מבחר מוצגים יחידים.
- 3/8 גּוֹטְמָן נָתָן, חִיפָה
אוסף דוגמאות ומוצגים נדירים.
- 3/8 פְּלַדְמָן מָקָם, חִיפָה
ארץ ישראל. 1918—48. מבחר מוצגים יחידים מאוסף כללי.

מדור 4 : אוטפים מיוחדים

- 4/8 עַוִּיד יִשְׂרָאֵל עַמִּיקָם, חִיפָה
דאר חיפה לשעת חרום "דאר שליחים".
- 4/8 דָּרְ קּוֹרְטְ שְׁטִינְגֶּרְגָ, רַאשְׁוֹן לִצְיוֹן
בול "צפת". מחקר בולאי והיסטורי.

ב/4	עו"ד יישראל עמיקם, חיפה תולדות המברך העברי.	37
ב/4	ש. פינקלמן, חיפה חותמות לשעת חרום, דאר נהרייה.	38
ב/4	בריסקר מרדכי, חיפה חותמות דאר של תקופת "מיןנות העם", מבחר לרוב מכתבים רשומים.	39
ב/4	ש. פינקלמן, חיפה חותמות דאר של תקופת "מיןנות העם". מבחר מכתבים רשומים.	40
ב/4	סגל ישראל, תל-אביב מיןנות העם. חותמות דאר ובולים.	41
ב/4	י. שפיגל, תל-אביב תקופת מינהלת העם. מכתבים רשומים, בולים על מעטפות, חותמות דאר וشنויים.	42
ב/4	טולקובסקי אדמוני, אנטוורפן חותמות דאר של תקופת "מיןנות העם".	43
ב/4	גרוזה יהושע, חיפה דאר "מיןנות העם". מבחר מוגנים יחידים.	44
ב/4	פרצין משה, תל-אביב דאר "מיןנות העם". בולים. טעויות וشنויים.	45
ב/4	לבנסולד שמואל, חיפה דאר "מיןנות העם". מעטפות, שנויים, סדרות נדירות.	46
ב/4	ד"ר הרברט ליטצינר, נהרייה דאר "מיןנות העם". מבחר מוגנים יחידים.	47
ב/4	הופמן אוטו, ירושלים תולדות הדאר בירושלים. תקופת "מיןנות העם". האוסף מכיל הגאות מהזאה אשר הוכנה אך לא הוצאה לאור היום. טעויות וشنויים של הבולים שהווצהו, וכל הקונסוליה הזרפתית.	48
ב/4	קרו ארזין, תל-אביב יודאיקה, מאורעות בתולדות היהדות על בולים.	49
ב/4	טולקובסקי אדמוני, אנטוורפן יודאיקה. אנטישמיות ופילושמיות על בולים.	50
ב/4	לבנסולד שמואל, חיפה תולדות הדאר של ישראל 1947—48. הפסקת וחידוש שירותי הדאר. דאר פרטיו לשעת חרום, דאר ממונות העצורים.	51

ב/4	שטיין אגון, תל-אביב קשרי דאר בלתי רשמיים 1946-1948. דאר ממחנות העצורים.	52
ב/4	טולקובסקי אדמוני, אנטוורפן תולדות הדאר של ארץ ישראל וישראל. הפסקה שרותי הדאר עם ארץ-ישראל וחדושם עם ישראל.	53
ב/4	טולקובסקי אדמוני, אנטוורפן מלחמת העצמאות. מזגי בולאות המראים את המלחמה עם מדינות ערב.	54
ג/4	לבנסולד שמויאל, חיפה הكونגרסים הציוניים, ביניהם מעטפה עם חתימת ד"ר הרצל.	55
(ר)	רוזנבלום לואים, ברוקלין חותמות הקונגרסים הציוניים, מהקונגרס הראשון עד היום. (מחוץ להתחרות)	57
ג/4	זילג יצחאל, חיפה ירדיקה ואוסף של תולדות היהדות עד להכרות מדינת ישראל.	58
ג/4	המאירי משה, חיפה תוי קרן הקימת לישראל.	59
ג/4	הירשפולד חיים, תל-אביב מודעות יודאיקה.	60

מדור 5 : ארצת המזרח הקרוב

ג/א	גנץ צבי, חיפה תולדות הדאר המצרי. "פוסטה אירופיאה" ובתי דאר זרים. בולים מצרים בשימוש מחוץ לגבולותיה.	61
ג/א	גנץ צבי, חיפה מצרים. אוסף מיוודה. הדרישות השונות של הבולים הראשונים, צמדות עם מספרי הגלופה, שנויים בגלוופות וטעויות בבולים מודרניים.	62

מדור 6 : אירופה ומושבות מדינות אירופה

א/6	פרידנשל הרמן, חיפה הולנד. מחקר ההוצאה הראשונה. גלוופות, גונים ובולים על מעטפות.	63
א/6	קרפנر ארנסט, חיפה צ'כוסלובקיה. מחקר בולאי של הוצאה "קושיצה".	64
א/6	ר. ג. פורת, תל-אביב אוסף מחקר מההוצאה הראשונה של אוסטריה.	65

ב/ב	ר. ג. פורת, תל אביב מבחן בولي אוסטריה עד להזאה 1867.	66
ב/ב	וּסְרָמַן פְּלוֹקֶם, חִיפָה אַוְסְטְּרִיה. מַעֲטָפָות קָדוּמוֹת וּקְלָסִיוֹת.	67
ב/ב	גְּרוֹהַ יְהוֹשֻׁעַ, חִיפָה פּוֹלְנִיה. מבחן מַזְגִּים יְחִידִים מְאוֹסָף מֵיוֹחָד.	68
ב/ב	מִ. י. יְמָפּוֹלְסְקִי, יְרוּשָׁלָם בּוּלִים נְדִירִים, שְׁנוּיִים וּכְךָ בְּכָלָאוֹת הַרְוּסִית.	69
ב/ב	שִׁיפְמָן יְעָקָב, תֵּל־אָבִיב הַחֲזָאוֹת הָרָאשׂוֹנָות שֶׁל רַוְסִיה, פּוֹלְנִיה וּפְינְגָנָד. מבחן מְאוֹסָף מֵיוֹחָד שֶׁל בּוּלִים הַאִימְפְּרִיה הַרְוּסִית.	70
ב/ב	קְרָפְנֶר אַרְנְסְטִם, חִיפָה צִ'כּוֹסְלוּבְּקִיה. אַוְסָף מֵyoחָד.	71
ב/ב	ש. מַאיָּר, תֵּל־אָבִיב פְּרָוִסִיה. מַעֲטָפָות וּחוֹתָמוֹת דָּאָר מְאוֹסָף מֵyoחָד.	72
ב/ב	דִּר אַרְוִין מַאיָּר, תֵּל־אָבִיב גָּלְבְּנִיה. בּוּלִים קָדוּמִים, מַעֲטָפָות, טֻעוֹת וּשְׁנוּיִים.	73
ב/ב	נִיר דָּבָר, תֵּל־אָבִיב הַאִימְפְּרִיה הַבָּרִיטִית. הַזָּאוֹת גָּאוֹרְגִי הַ-6 בּוּלִים בְּלִתי מְשׁוּמִים, מַוחְתָּמִים עַל גְּבִי מַכְתָּבִים, בְּשָׁמוֹשׁ מְחֻזָּק לְגַבּוֹלָות מִדִּינָתָם וּמַזְגִּים מֵyoחָדים.	74
ב/ב	רוֹטְנֶבֶרג לִיאָוָן, תֵּל־אָבִיב אַוְסְטְּרִיה וּגְרָמְנִיה הַקְּלָסִית. מַזְגִּים מְעוֹנִינִים מְאוֹסָף מֵyoחָד שֶׁל שְׁתֵּי הָאָרֶצֶת.	75
ב/ב	דִּר רָוְבְּנָזּוֹן, פרְדֵסְצְּהָנָה רְוָמְנִיה. הַזָּאוֹת הָרָאשׂוֹנָות שֶׁל מַולְדוֹוִיה וּמַולְדוֹוִיה־זּוּלְכִּיה עַד לָשָׁנָת 1871.	76
ב/ב	דִּר קוּרְט שְׁטִינְגֶּרְגָּן, רָאַשְׁוֹן צִ'צְוָן שְׁוִיצְרִיה. מַעֲטָפָות קָדוּמִות, הַזָּאוֹת רַיּוֹן, סְטוּרְבָּלִיס, הַלּוּטִיה וּדָאָר אוּרָה.	77
ג/ג	גִּינְטֶר הַנְּסָם, חִיפָה גְּרָמְנִיה אַחֲרֵי מַלְחָמַת הָעוֹלָם הַשְׁנִיָּה. הַזָּאוֹת אֲרַעִוָּת עַל גְּבִי מַכְתָּבִים.	78
ג/ג	פְּלַדְמָן מַקְםָ, חִיפָה בּוּלִים קָלוּסִים (אִירוֹפָה) בְּרָלִי אִירוֹפָה מס' 1 וּהַזָּאוֹת הָרָאשׂוֹנָות. בּוּלִים קָלוּסִים שֶׁל אִירוֹפָה עַל גְּבִי מַכְתָּבִים.	79
ג/ג	גּוֹטְמָן נָתָן, חִיפָה בּוּלִים קָלוּסִים עַל גְּבִי מַכְתָּבִים, וּמבחן הַזָּאוֹת הָרָאשׂוֹנָות מִמְּדִינָות שְׁנוֹרוֹת שֶׁל אִירוֹפָה בְּמִיעּוד בְּמִדְיָנוֹת הַיְשָׁנוֹת שֶׁל גְּרָמְנִיה וְאִיטְלִילִיה.	80

6/1	הוֹלְנֶדֶר רָודּוֹלָף, תֵּלְאַבִּיב הוֹצָאוֹת הָרָאשׁוֹנוֹת שֶׁל דְּנִיהָ, לַוְסִמְבּוֹרָג, גּוֹרוֹגִיה.	81
6/1	רִיוֹנְפְּלַד גִּינְטָה, חֹלוֹן הוֹצָאוֹת הָרָאשׁוֹנוֹת שֶׁל אַירּוֹפָה.	82
6/1	דָּרָ אַרְנְסְטָ וּדְקָ, תֵּלְאַבִּיב גַּרְמַנִּיהָ, בּוּלִים קָלְסִיִּים.	83

מדוד 8 : מדיניות אחרות

ב/8	דָּרָ א. גְּרוֹסְיוֹרְטָ, יְרוּשָׁלָם אֲקוֹאָדוֹרָ, אָוֹסְפָּ מִיחָדָה. (בּוּלִי דָּאָרָ, בּוּלִי דָּאָרָ אוּירָ, בּוּלִים רְשָׁמִים, בּוּלִי מִבּוֹרָקָה).	84
ב/8	לִיכְנָהִיּוֹם קוֹרְטָם, יְרוּשָׁלָם אֲוֹסְטְּרָלִיהָ, אָוֹסְפָּ מִיחָדָה.	85

מדוד 9 : דָּאָרָ אוּירָ

ב/9	טִיסָּם, תֵּלְאַבִּיב דָּאָרָ בּוּלָן, פְּרִיס 71—1870.	86
ב/9	קְסָלֶר דּוֹדָ, חִיפָה בּוּלִי דָּאָרָ זְיוּירָ שְׁהַזְּאָוָרָ לְרָגְלִי טִיסָּות מִיחָדָה, בְּלִתִּי מְשׁוּמָשִׁים וְעַל גַּבִּי מַעֲטָפוֹת.	87

מדוד 10 : אָוֹסְפִּי "נוֹשָׁאִים"

10	דָּהְרֵי דָּבָ, תֵּלְאַבִּיב אָוֹסְפִּי "יִמְאֹות"	88
10	גְּרָבָר אַלְהָ, תֵּלְאַבִּיב נְשִׁים עַל גַּבִּי בּוּלִים.	89
10	הִידּוֹ פָּאוֹלָ, תֵּלְאַבִּיב בּוּלִי סְפּוּרָטָ.	90
10	וִינְגָרָהָןָם, חִיפָה בּוּלִים שְׁהַזְּאָוָרָ לְרָגְלִי תְּעֻרוּכָּות בּוּלִים.	91

מדוד 11 : אָוֹסְפִּי נּוֹעָר

11	אֲגּוּדָת בּוּלָאִים צַיְעִירִים, תֵּלְאַבִּיב, סְנִיףָ וְחַוּבוֹת בּוּלִיְיּוּבָל	92
----	---	----

11	בר"ג דן, תל-אביב	93
11	מנדט. בולי תМОנות.	
11	פייאר מ. בן-צבי, תל-אביב	94
	ישראל. בולים על מעטפות, טעויות, שנויים	
11	הקסטר מרום, חיפה	95
	דאר מיג'לה העם. בולים וחותמות דאר	
11	הקסטר מרום, חיפה	96
	סימני דאר "האגנה"	
11	לוין יוסף, תל-אביב	97
	גליות "פילה". מחקר בולאי	
11	נוימן דוד, תל-אביב	98
	אוסף מיוחד, הוצאות ג'אורגי היוז של בריטניה הגדולה.	
11	טינר מיכה, רחובות	99
	ישראל. מחקר הדפס הרכב של בול שרות 15 פר.	
11	טינר מיכה, רחובות	100
	ישראל. טעויות בחותמות הדאר.	

מדד 12 : ספרות והוצאות ספרותיות בבלאות

12	אגודת הבולאים, חיפה	101
	חוירות "חוג למחקר" של אגודת הבולאים חיפה	
12	זומן איסידור, תל-אביב	102
	ספרות וקטלוג של בולי ישראל.	
12	ד"ר קורט שטיינברג, ראשון לציון	103
	מחקר על בול צפת.	
12	הימן יצחק, תל-אביב	104
	ספרות בולאית וחומר עוז.	

מֶלֶרֶץ צָרֶץ

הדר הברמל חיפה טלפונ 4465

מְשִׁבְבָּשׁ כּוֹדֵע
בּוּחֲרוֹת מְלָאָה

„הבול“

ד"ר ל. ברגר

רחוב בנימינה 5, ירושלים

טלפון: 2249

בית המסחר המUTHORIZED לBLOCKS ISRAEL
קנינה ומכירה של בזבזים
סדרות ואספינים של מים

THE SPECIAL SHOP FOR ISRAEL STAMPS
SALE AND PURCHASE

„HABUL“

DR. L. BERGER

5, BEN YEHUDA ST., JERUSALEM

PHONE: 2249

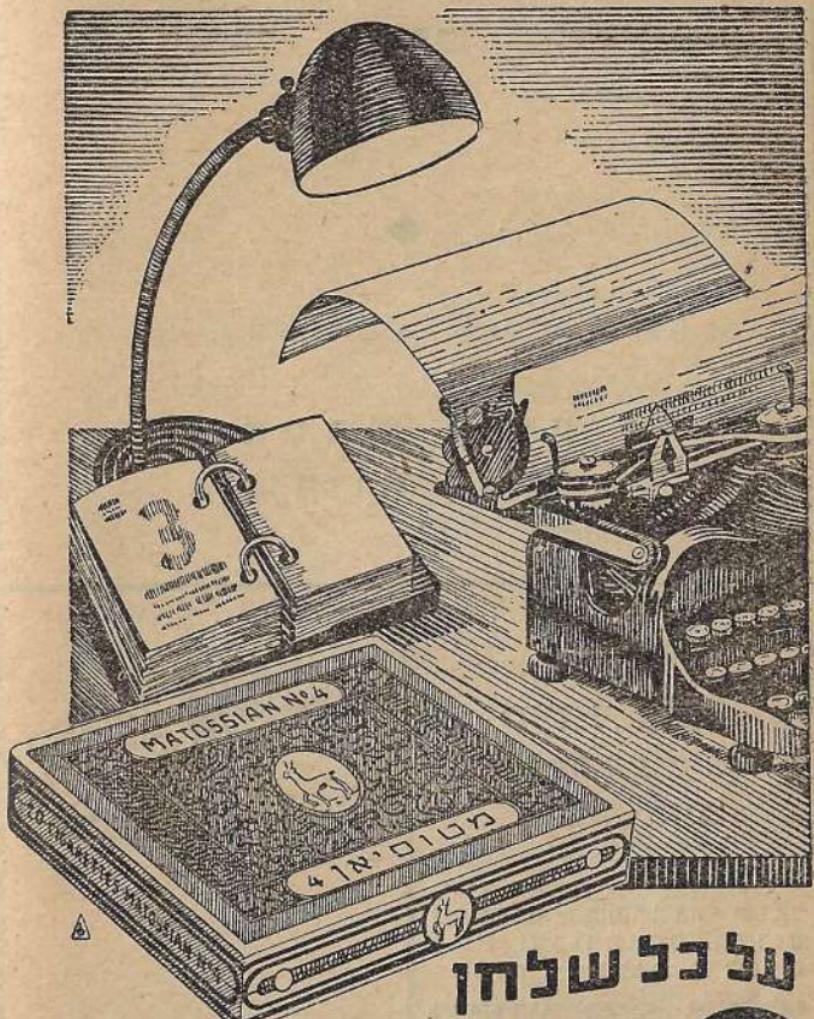

חותמות רובל

תל-אביב, רחוב לילינבלום 26

RUBEL'S RUBBER STAMPS

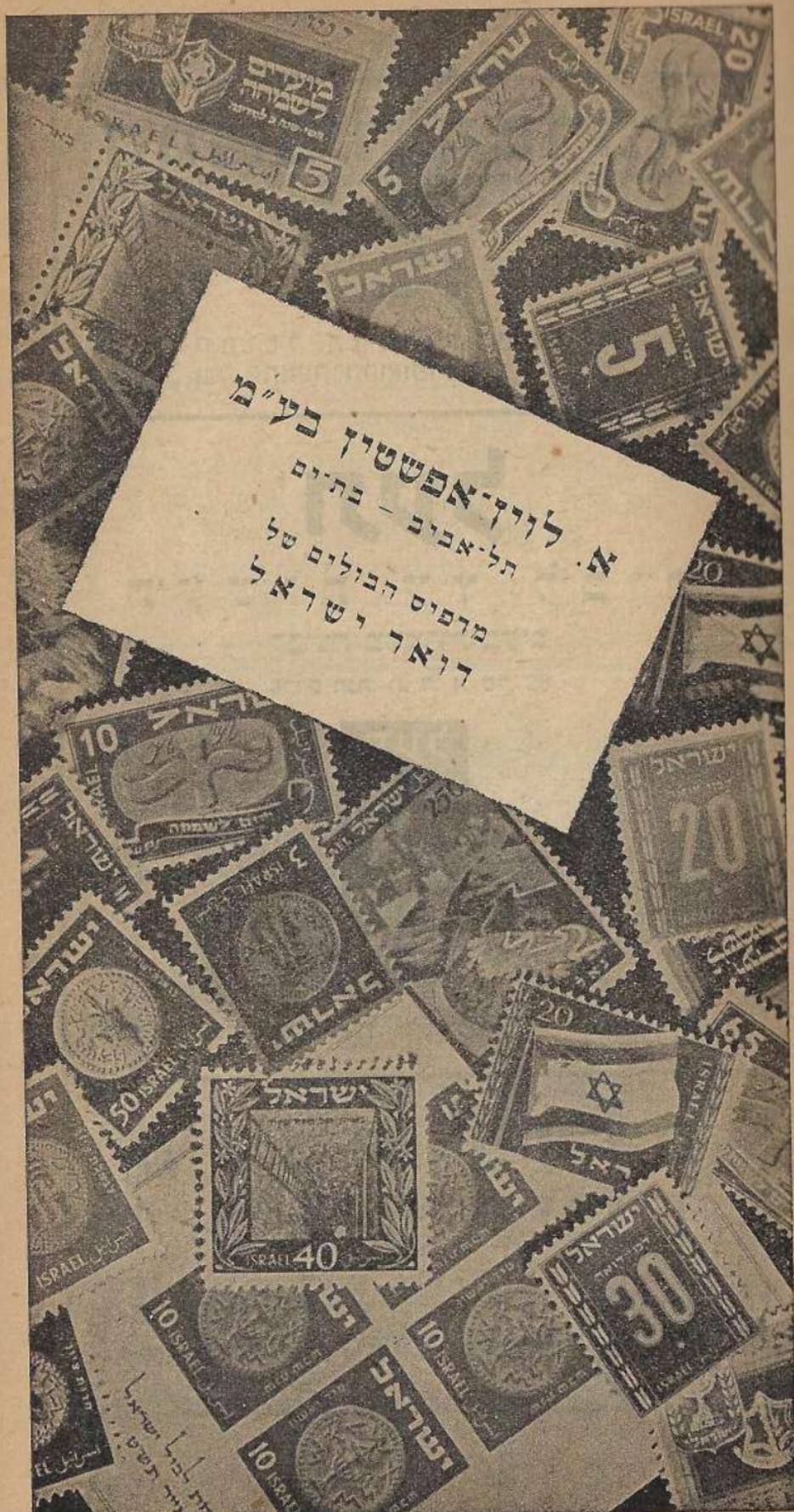
26, LILIENBLUM ST., TEL-AVIV

על כל שולחן
מַטּוֹשָׁן נְוִי

א. לויין-אפשטיין בע"מ
תל-אביב - בתים
מרפ'ס הבילויים של
דניאל י. שראל

המשביר המרכזי

חברה קואופרטיבית להספקה של העובדים העברים בישראל בערים

תל-אביב
ח' פה
ירושלים

המוסד המשביר להספקה
של התנועה הקואופרטיבית בישראל

תעל

תעשיות עץ לבוד

קבריצת משמרות בע"מ
פרדס חנה, ת. ד. 4, טל. 82

תל-אביב, רחוב נחלת-בנימין 93 — טלפון 3665
כתובת טلغרפיה: תעל, תל-אביב.
ת. ד. 400

הקדם בע"מ

חברה לתשתייה ומסחר

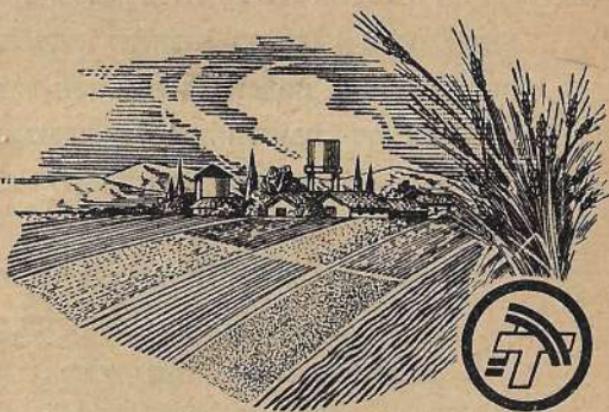
ח'יפה, מרכז מסחרי החדש
56, שדרות המלך ג'ורג' 5, ת. ד. 741, טל. 4752

אגודת סוחרי הבולים בישראל ירושלים

ד"ר ל. ברגר, "הבול", רח' בן-יהודה 5
ק. בויקובסקי רח' יפה 293 ת.ד. 842
פ. קראוס (אפקא) ת.ד. 689
ROSS M. ROSENZWEIG, רח' בן-יהודה 2
אוטו שווארץ, רח' הנסיכה מריה 4.

ISRAEL STAMP DEALERS' ASSOCIATION, JERUSALEM

Dr. L. BERGER, Habul, 5, Ben Yehuda St.
K. BUJAKOVSKY, 293, Jaffa Rd., POB 842
F. KRAUSZ, EFKA-Stamps, POB 689
M. ROSENZWEIG (ROSS), 2, Ben Yehuda St.
O. SCHWARZ, 4, Princess Mary Ave.

תנובה

נוסדה לפני 25 שנה, מאגדת על
בסיס שתופי 400 יושבים חקלאים
ומאות משקים בודדים בכל אורי
הארץ לשוק תוצרתם החקלאית.

אנוודת סוחרי הבולים בישראל

תל-אביב

.1.	ה. אהרוןסון, תל-אביב, רח' אלנבי 79 (ת.ד. 1851)
.2.	מרסל בירנברג, תל-אביב, רח' רמב"ם 16
.3.	רוזולף בישוף, תל-אביב, רח' אלנבי 88
.4.	ס. בודנהימר, לוד רח' כף חת 39
.5.	מ. ג. ברנד, תל-אביב, רח' אלנבי 119 (ת.ד. 275)
.6.	קרל בוקופצ'ר, תל-אביב, רח' דיזנגוף 106
.7.	ארוין קארו, תל-אביב, ת.ד. 4174
.8.	פביין את סטנק, תל-אביב, רח' אלנבי 58 (חפצי-בה) ת.ד. 2453
.9.	י. ב. פישמן, תל-אביב, רח' יהודה הלוי 106
.10.	דוד גינצבורג, תל-אביב, רח' מזא"ה 2 (ת.ד. 1050)
.11.	ד. גליק, תל-אביב, רח' הס 4 טלפון 3987
.12.	ד"ר יוסף גוטליב, תל-אביב, רח' מצפה 4 (ת.ד. 4307)
.13.	ה"כוכב" — שטרן, תל-אביב, רח' אלנבי 45
.14.	מ. הלווי, תל-אביב, ת.ד. 155
.15.	י. הימן, תל-אביב, רח' אלנבי 61 (ת.ד. 4278)
.16.	חיים ישכרוב, תל-אביב, רח' המשביר 4
.17.	מרטין מרקי, רעננה, ת.ד. 21
.18.	ה. ג. מינץ, גבעתיים, רח' קצנלסון 42
.19.	ס. נובל — "טעמי", תל-אביב, רח' דיזנגוף 201
.20.	א. ריtsר, תל-אביב, ת.ד. 4262
.21.	חיים זילברמן, תל-אביב, רח' החשמונאים 7
.22.	אינג' איסידור זימון, תל-אביב, רח' נחמני 46 (ת.ד. 2926)
.23.	אשר שפר, תל-אביב, רח' אלנבי 132 (ת.ד. 1250)
.24.	אדוארד וויר, רמת השרון.
.25.	וילhelm ויסקופף, רמת-גן, שדרות הילד 16
.26.	זאב ולפינגר, תל-אביב, רח' בזל 42

ISRAEL STAMP DEALERS' ASSOCIATION,
TEL AVIV

1. H. ARONSON, T.A., 79 Allenby Rd. (POB 1851)
2. Marcel BIRNER, T.A., 16 Rambam St.
3. Rudolf BISOF, T.A., 88 Allenby Road
4. S. BODENHEIMER, Lod, 39 Kaf Chet St.
5. M. G. BRAND, T.A., 119 Allenby Rd. (POB 275)
6. Karl BUKOFZER, T.A., 106, Dizengoff St.
7. Erwin CARO, T.A., POB 4174
8. FABIAN & STANEK, T.A., 58 Allenby Road (Hefzibah), POB 2453
9. J. B. FISCHMANN, T.A., 106 Jehuda Halevy St.
10. David GINSBURG, T.A., 2 Maze St. (POB 1050)
11. H. GLUECK, T.A., 4 Hess St., Tel. 3987
12. Dr. Josef GOTLIB, T.A., 4 Mizpeh St. (POB 4307)
13. HAKOHAV—STERN, T.A., 45 Allenby Road
14. M. HALEVI, T.A., POB 155
15. I. HEYMAN, T.A., 61 Allenby Rd. (POB 4278)
16. Chaim ISSAHAROFF, T.A., 4 Hamashbir St.
17. Martin MARCO, Raanana, POB 21
18. H.G. MINZ, Givatayim, 42 Katzenelson St.
19. Stefan NOBEL — Taami — T.A., 201 Dizengoff St.
20. A. REITZER, T.A., POB 4262
21. Chaim SILBERMANN, T.A., 7 Hashmonaim St.
22. Eng. Isidor SIMON, T.A., 46 Nachmani St. (P.O.B. 2926)
23. Ascher SCHAFFER, T.A., 132 Allenby Road (POB 1250)
24. Eduard WEICH, Ramat Hasharon
25. Wilhelm WEISSKOPF, Ramat-Gan, 16 Shderoth Hajeled
26. Bernhard WOLFINGER, T.A., 42 Basel St.

אגודת סוחרי הבולים בישראל

חֵיפָה

אריה בתר, רח' הרצל 53, ת.ד. 2138

ולטר איזנברג, רח' בן-יהודה 16

ג. פינק, קריית מוצקין, שכונן עמידר, בית 6/5

ב. הידינגספלד, רח' הרצל 16

ד"ר ו. הקסטר, רח' הרצל 16, ת.ד. 977

מ. מרקוביץ, רח' הרצל 9, ת.ד. 987

ד"ר פ. מהוז, הר הכרמל, בית שניידר

שניידר, רח' יפו 40

א. זיגל, ת.ד. 2017

ס. סימון, קריית ביאליק, רח' חקלאים 12

א. וליאן, רח' החלוץ 22

ISRAEL STAMP DEALERS' ASSOCIATION, HAIFA

Leo BETTER, 53 Herzl St., POB 2138

Walter EISENBERG, 16 Ben Jehuda St.

J. FINK, Amidar Settlement, House 6/5, Kiryat Motzkin

B. HEIDINGSFELD, 16 Herzl St.

Dr. W. HOEXTER, 16 Herzl St., POB 977

M. MARKOVICZ, 9 Herzl St., POB 987

Dr. P. MUEHSAM, Bet Shneider, Mount Carmel SHNEIER, 40 Jaffa St.

E. SIEGEL, POB 2017

S. SIMON, 12 Haklaim St., Kiryat Bialik

O. VELJAN, 22 Hechalutz St.

לוֹי אַת טִיבֵּר

בית ח:rightושה למטפסות וחותמת ניר
תל אביב, רח' הוג'ר 3, ח.ד. 1225, טל. 62413

ספק השירות הבולאי
מוסדות ממשלה אחרים

נייר דבק ברגלונות / ניר דבק בגולילים / ניר טרייש WATERPROOF
גולילי טלגרף / גולילי טלפרינט / גולילי חישוב / חיתוך ניר לגולילים וכו'

Reels for Teleprinter, Telegraph, etc. / Gummed Paper
Gummed Tapes "Excellent" / Waterproof-Paper

LOEWY & TEICHER

TEL-AVIV, 3, HAGRA ST., P.O.B. 1225, TEL. 62413

FACTORY OF ENVELOPES AND PAPER ARTICLES

"שׁמָן"
סאל הטיב!
שמנים · סבונים · חמורקים

צ-ד

בית ח:rightושת לשוקולדת וסוכריות
רמותגן. טלפון 7232, ח. ד. 1614 תל-אביב

CeDe's chocolate

The Leading Export Quality

SHAMIR

צים

חברת השיט הישראלית בע"מ

סוכנים כלליים:

שלוחם

שירות הים בע"מ

ELLERN'S BANK LTD.

TEL-AVIV

JERUSALEM • NATHANIA • RAMAT GAN

HAIFA OFFICES:

Main Branch: 63 DERECH HAATZMAUT

Hadar " 2 CHAIM STREET / CORNER HERZL ST.

Mt. Carmel: 2 SEA ROAD

AFFILIATION :

ELLERN'S CORPORATION, 52 BROADWAY, NEW YORK 4, N. Y.

H. GLUECK'S STAMP AUCTIONS

4, HESS ST.

TEL-AVIV

PHONE 3987

I received the following letter of appreciation which is only one out of many:

"I have pleasure in expressing my kindest thanks now your auction sale is over. You have applied so much skill and care that I feel obliged to thank you especially. It goes without saying that you have settled the accounts and payments as quickly and correctly as possible after the auction sale."

Yours truly
sign. Dr. E. G., Tel-Aviv

You can do the same — entrust me with the sale of material you want to dispose of...

מכירות בולים פומביות צ. גליק
תל אביב רחוב הס 4 טלפון 3987

**YOU WANT TO BUY?
YOU WANT TO SELL?**

My specialities are the whole field of "PALESTINE-ISRAEL" PHILATELY from the prestamp period until today.

Forerunners, Mandate, Locals, Minhelet Haam, Israel, Judaica, Fieldpost.

I shall be glad to meet all my friends at my stand at
"TABA"

Dr. W. HOEXTER

STAMP DEALER
AND PHILATELIC AUCTIONEER

16, HERZL ST., P.O.B. 977
HAIFA, ISRAEL

Office: Tel. 2395

Residence: 6430

**הברצונך לкупות ?
הברצונך למכור ?**

מבחן גדול של בולי ארץ-ישראל מתקופת המנדט, ובולו' מדינת ישראל מההוצאות הראשונות ועד היום.
קדומים, מנדט, קרן קימת-ישראל עם הדפסת רכב יזראי', מקומיים, ישראל, יודאיקה, דאר שדה. אשמה להפנש עם יידי עי' דוכני ב"ח'בא".

ד"ר נ. הקסטר

סוחר בולים
וסוכן לסכירות פומביות

רחוב הרצל 16. ת. ד. 977
חיפה. ישראל

טלפון במשרד: 2395

במעון: 6430

HAIFA PHILATELISTS

בּוֹלָאִי חֵיפָה

MEET AT

בּוֹנְשִׁים ב'

CAFE FLORIDA

16, NORDAU STREET

קַפָּה פְּלוּרִידָה

רחוב נורדאו 16

**NEW ISSUE - SERVICE:
ISRAEL and FRANCE**

New issues. First day covers,
Mint and used sets.

Please ask for details
by correspondence.

ישראל וצראפת

הוצאת חדשות, מעתפות
היום הראשון, סידורי
בלתי משומות ומוחמות
קשר לפרטים נא לפנות:

ENG. J. FINK
KIRYAT MOTZKIN, HAIFA
AMIDAR SETTLEMENT, HOUSE 6/5

מהנדס י. פינק
קרית מוצקין, חיפה
שכון עסידר בית 6/5

הנשיאות הלאומית הדתית
טבורה מספראית

690/1

SECOND
NATIONAL
STAMP EXHIBITION

TABA 1952

ORGANIZED BY THE HAIFA PHILATELIC SOCIETY, HAIFA, ISRAEL
UNDER THE AUSPICES OF THE UNION OF ISRAEL PHILATELIC SOCIETIES

APRIL 13th-17th, 1952

BET SEFER AMAMI ALEF, HAIFA

SPECIAL POST MARKS ON THE OCCASION OF THE 'TABA' EXHIBITION

TABA 1952

Patron

Z. D. PINKAS

Minister of Transport & Communications

Board of Honour

ABA KHOUSHY, MAYOR OF HAIFA, CH. BEN MENACHEM, POSTMASTER GENERAL, A. EYLYON, GOVERNMENT PRINTER, S. GOLAN, DIRECTOR GOVERNMENT PRINTING PRESS, A. RANAN, DIRECTOR POSTAL SERVICES, M. COHEN, DIRECTOR PHILATELIC SERVICES, DR. M. HESKY, ADVISOR PHILATELIC SERVICES, Z. BARKONI, DIRECTOR POSTAL SERVICES, NORTH, CH. BROMBERGER, POSTMASTER HAIFA, D. BAR RAV HAI, M.K., HAIFA, DR. S. KODESH, DIRECTOR BET SEFER AMAMI ALEF, HAIFA.

Presidium:

YEHOSHUA GRAVÉ, Dr. WERNER HOEXTER, YITZHAK MINES.

Members Haifa:

L. BETTER, S. FINKELMAN, A. GRAD, H. GUENTHER, A. KANNER, D. KESSLER, J. KLEIN, G. KOHANE, S. LACHMAN, R. MICHEL.

Members Tel Aviv:

Z. Glueck, Y. Oko.

Members Jerusalem:

Dr. E. BERGER, O. HOFFMANN.

PHILATELIC COMMITTEE OF HONOUR

Dr. M. OPHIR, President. E. LEVIN, Vicepresident.

Dr. S. ASCHER, Vicepresident.

Bearers of the Dr. Ascher Medal for distinguished philatelists:

Dr. M. HESKY, Dr. B. REHFELD, Dr. W. HOEXTER, S. LACHMAN, J. HEYMAN.

Representatives of Israel Philatelic Societies:

N. BUJAKOWSKI, Y. BURG, S. BAUM, Dr. E. GOLDBERG, Y. GRAVÉ, Z. GLUECK, M. HALEVI, O. HOFFMANN, D. KESSLER, E. LEBOWITSCH, B. NIR, Y. OKO, E. PORAT, D. STAHL, Dr. K. STEINBERG, Dr. E. WODAK.

JURY

Dr. S. ASCHER, KURT BUJAKOWSKI, Dr. NORBERT FISCHER, HERMAN ZVI GLUECK, Dr. ERICH GOLDBERG, Dr. MOSHE HESKY, Dr. WERNER HOEXTER, ERICH LEVIN, ARTHUR WIENER.

UNION OF ISRAEL PHILATELIC SOCIETIES

Member of the Fédération International de Philatélie

Dr. M. OPHIR, President; Dr. E. GOLDBERG, Vice President; Dr. S. ASCHER, Hon. President; E. LEVIN, Hon. President; E. PORAT, M. HALEVY — Joint Secretaries; D. NIR, Treasurer; H.Z. GLUECK, Dr. W. HOEXTER, O. HOFFMANN, D. KESSLER, Y. OKKO — Members.

Affiliated Societies:

HAIFA PHILATELIC SOCIETY — AGUDAT HABULAIM, HAIFA

11 Bezalel Street, P.O.B. 497, Haifa.

Club: Café Weiss, Haifa, 35 Herzl Street.

Y. GRAVÉ, President; Z. FINKELMAN, Vice-President; J. MINES, Secretary.

ISRAEL STUDY CIRCLE of the Haifa Philatelic Society

Directors: Dr. W. HOEXTER, S. LACHMAN.

TEL AVIV PHILATELIC SOCIETY — AGUDA TEL AVIVIT LABULAUT

P.O.B. 782, Tel Aviv.

Club: Café Passage, 111 Allenby Road, Tel Aviv.

Y. OKO, President; M. PERTZELAN, Vice-President; D. NIR, Secretary.

JERUSALEM PHILATELIC SOCIETY — AGUDAT HABULAIM, JERUSALEM

9 Maimon Street, Jerusalem.

Club: Café Yarden, King David Street, Jerusalem.

O. HOFFMANN, President; P. REINHARD, Vice-President.

PHILATELIC SOCIETY PETAH TIKVA

President D. STAHL, Petah Tikva.

PHILATELIC SOCIETY REHOVOT

President Y. BURG, Rehovot

PHILATELIC SOCIETY RISHON LEZION

President S. BAUM

JUNIOR COLLECTORS' CLUB — AGUDAT BULAIM ZEIRIM

44 Ben Yehuda Street, Tel Aviv.

D. BARAG, M. BRODNITZ, D. NEUMAN, Tel Aviv.

ISRAEL'S STAMP DEALERS' ASSOCIATION, HAIFA — AGUDAT SOKHRE
BULIM BEYISRAEL

P.O.B. 2138, Haifa.

Dr. W. HOEXTER, President; L. BETTER, Secretary.

ISRAEL STAMP DEALERS' ASSOCIATION, JERUSALEM — AGUDAT
SOKHRE BULIM BEYISRAEL

P.O.B. 842, Jerusalem.

K. BUJAKOVSKY, President; Dr. E. BERGER, Secretary.

ISRAEL STAMP DEALERS' ASSOCIATION, TEL AVIV — AGUDAT
SOKHRE BULIM BEYISRAEL

P.O.B. 4278, Tel Aviv.

Y. HEYMAN, President; Dr. J. GOTTLIB, Secretary.

PROGRAMME OF EVENTS

SUNDAY APRIL 13th 1952.

9.30 a.m. Official Opening Ceremony at the Congress Room of the Haifa Town Hall (Invited guests only).

Opening addresses:

Mr. A. Khoushy, Mayor of Haifa.

His Excellency Mr. Z.D. Pinkas, Minister of Transport & Communications.

Dr. M. Ophir, President of the Union of Israel Philatelic Societies.

Mr. Ch. Ben Menachem, Postmaster General.

Mr. M. Cohen, Director Philatelic Services.

Mr. J. Gravé, President of the Haifa Philatelic Society.

The Opening ceremony will be transmitted by Kol Yisrael and Kol Yisrael Lagola.

12.15 a.m. Opening of the Exhibition for the Public in the rooms of the Bet Sefer Amami Alef, Bialik St., Haifa.

8.15 p.m. Israel Philatelic Congress. (Room 10 of the Exhibition Bldg.) Admission only for the representatives of the Union of Israel Philatelic Societies.

MONDAY APRIL 14th 1952.

ISRAEL STAMP DAY

9.15 p.m. Lecture: The Postal History of Palestine — Israel 1852—1952.

TUESDAY APRIL 15th 1952.

The Exhibition will be open until 3 p.m. only.

WEDNESDAY APRIL 16th 1952.

At 9, 10.30 a.m., 12.15, 14, 15.30, 18.30 p.m. special prearranged guidances by experts will take place for schools, youth organizations, visitors from settlements and various organizations.

5.00 p.m. Congress of Junior Philatelists (Room 10 of the Exhibition Building).

Addressee:

1. Dr. Ophir, President of the Union of Israel Philatelic Societies.
2. Mr. E. Kessler, Haifa, Philatelic Society.

8.45 p.m. Party at Zion Hotel Haifa. (Invited guests only.) Report of the Jury and distribution of awards.

THURSDAY APRIL 17th 1952.

Closing of the Exhibition at 7 p.m.

The Exhibition will be open for the public daily from 9 a.m. till 9 p.m. (except where otherwise mentioned in the programme.)

The Post Office and Dealers' Bourse are open at the same hours, except on Wednesday April 16th. On this day the bourse is closed, and the Post Office will work only from 7—9 p.m.

Entrance tickets for this day must be bought in advance.

FOREWORD

Three years ago the first national stamp exhibition in our State — TABUL 1949 — was held. And now we are preparing the second national exhibition, organized by the veteran philatelic society in our country, the Haifa Philatelic Society — AGUDAT HABULAIM, HAIFA. The former exhibition was devoted exclusively to the stamps of our own country, to Palestine and Israel, and to material connected with their postal services. Therefore a special significance must be attributed to this exhibition — TABA — which passes over the narrow limits of a national exhibition proper and forms the first attempt of an international stamp exhibition in Israel, though mainly through exhibits from this country.

The Union of Israel Philatelic Societies congratulates its member — the Haifa Philatelic Society — to its efficient initiative and is convinced that TABA will prove a stimulus in the philatelic life of our country, widen the ranks of organized philately, spread the interest in Israel stamps and help to win the support of the authorities for the demands of our fellow-societies.

*Dr. M. OPHIR
President of the
Union of Israel Philatelic Societies.*

INTRODUCTION :

Minister of Transport and Communications,
The President of the "Haifa Philatelic Society",
Israel stamp collectors, Ladies and Gentlemen,

I have the honour in the name of the Municipal Committee of Haifa, to receive you with the traditional greeting:
"Welcome to Haifa".

We are very proud, that you chose our town, as a suitable place for the "National Stamp Exhibition — TABA 1952". This important occasion is being honoured by the issue of two new commemorative airmail stamps, showing the beautiful view of Mount Carmel and Haifa Bay.

My sincere thanks are hereby extended to those, whose initiative and hard work for the creation of this beautiful stamp exhibition has been successful in spite of the present austerity conditions in our State.

I know little of the beautiful hobby of stamp collecting, but I know, that among these "crazy philatelists", are many prominent leaders of nations, and I also know that philately is an important educational factor for the younger generation.

Once again I congratulate all those who helped to make this Exhibition an event of great success, and I wish them all the best in the future.

Haifa, 24.3.1952

*ABA KHOUSHY
Mayor of Haifa*

RULES AND REGULATIONS

1. Place, Date, Organizers, Patronage.

"TABA", TAARUKHAT BULIM ARTZIT, the Second National Stamp Exhibition in Israel, will be held in Bet Sefer Amami Alef, Bialik Street, Haifa, from April 13th to April 17th 1952.

The Minister of Transport & Communications, Mr. D. Z. PINKAS, is the Patron of the Exhibition, which is organized by the HAIFA PHILATELIC SOCIETY, under the auspices of the UNION OF ISRAEL PHILATELIC SOCIETIES, in cooperation with the DEPARTMENT OF POSTS, TELEGRAPHHS, TELEPHONES & RADIO, PHILATELIC SERVICES.

The Exhibition is open for the public daily from 9 a.m. till 9 p.m. The entrance fee is 120 pruta. Permanent tickets will be available at 600 pruta.

2. Exhibitors and Exhibits.

Philatelic collections, literature and accessories may be exhibited in competition. Collectors and dealers wishing to participate must be members of an Israel Philatelic Society. Collective exhibits of Philatelic Societies will also be accepted.

Entry fees are IL. 2.500 per frame. The size of each frame is 1 m × 1 m, i.e. twelve album pages of approximately 23 × 32 cms. each.

The Executive Committee reserves the right to reject an exhibit, to put on public view only parts of an exhibit, and to transfer exhibits incorrectly entered into their correct class and group. Exhibits must be delivered to the Executive Committee of "TABA" three days prior to the opening of the Exhibition and should be accompanied by a triplicate statement of their contents. It is advisable for exhibitors from abroad to despatch another copy of this statement under separate cover by airmail. Exhibits not delivered personally should be addressed to "TABA", Executive Committee, P.O.B. 497, Haifa, Israel. The Executive Committee

of the Exhibition undertakes the arrangement of all import and reexport formalities of exhibits for exhibitors from abroad.

3. *Insurance*

Exhibitors are advised to make their own arrangements as to insurance of their exhibits while en route. If requested, the Exhibition Committee will arrange on behalf of the exhibitor the insurance of exhibits while on view at "TABA". The insurance fees are 2 per mille.

Insurance fees must be borne in full by the exhibitor.

4. *Jury*

The Executive Committee appoints the Jury consisting of nine distinguished Israel Philatelists. The Jury will have at their disposal: special awards, gold (imitation), silver (imitation) and bronze medals, certificates, and awards for Junior collectors. The decision of the Jury will be based on the regulations of the "Fédération Internationale de Philatélie", according to the following qualifications:

- (a) Proof of philatelic knowledge.
- (b) Proof of individual research.
- (c) Degree of completeness.
- (d) Rarity of items.
- (e) Condition (quality).
- (f) Arrangement and general presentation.

The decision of the Jury is final.

5. *Classification of Exhibits.*

FIRST SECTION.

- (a) Official Class (not for Competition).
Postal Administration. — Other Governmental Bodies.
— National Institutions.
- (b) Class of Honour. (Not for Competition).
Open for invited exhibits and exhibits of members of the Jury.

No fees are charged for exhibits entered under (a) and (b).

SECOND SECTION.

- (A) Philatelic Research.
- (B) Specialized Collections.
- (C) General Collections.

This division applies to groups 1—11.

Group 1: *Israel.*

Stamps, Proofs and Essays, Errors and Varieties,
Postmarks, Army & Field Post, Postal Entires.

Group 2: *Palestine — Eretz Israel.*

Forerunners (Capitulations), Postal History (Period till the End of the Mandate), Postmarks (Mandate), Field Post Offices (periods 1914/18, 1936/37, 1940/46).

Group 3: *British Military Administration and Mandate.*
Stamps, Proofs, Errors and Varieties, Postal Entires.

Group 4: *Special Collections.*

Interim Period (MINHELET HAAM), Locals, Judaica, War of Liberation, Jewish National Fund Stamps, Postal History (Period 1947/48).

Group 5: *Middle East Countries.*

Group 6: *Europe and European Countries.*

Group 7: *U.S.A.*

Group 8: *Other Countries.*

Group 9: *Air Mail.*

Group 10: *Postal History.*

Group 11: *Junior Collections.*

Group 12: *Thematic Collections.*

Group 13: *Philatelic Literature and Publications.*

Group 14: *Philatelic Accessories and Albums.*

6. Exhibition Stamps, Post Office, Dealers' Bourse.

A series of two commemorative airmail stamps will be issued on the occasion of "TABA". The bi-coloured stamps, designed by Mr. O. Wallish, depict Haifa Bay and Mount Carmel respectively. These stamps of the denominations of 100 and

120 pruta, will be sold at the Special Exhibition Post Office, at Post Offices throughout the country and at the Philatelic Services, during the time of the Exhibition only. They will be available only against simultaneous purchase of an entrance ticket at 120 pruta. (Price of the series of two stamps plus entrance ticket 340 pruta).

A dealers' bourse will be held in room 8 of the Exhibition Building. No trade will be permitted in any other room of the Exhibition Building, nor by persons not officially admitted to the Bourse.

The signature of the exhibitor on his entry form confirms his acceptance of these rules and regulations. The Executive Committee reserves the right to complete and to amend these rules, to alter classifications, to decide in unforeseen cases, and to act as an arbitration court. Its decision is final.

Haifa, February 29th, 1952.

"TABA"

The Executive Committee

GRAVE, Dr. HOEXTER, MINES.

THE POST OFFICES OF HAIFA

by S. LACHMAN

One hundred years ago Haifa was a small town of about 2000 inhabitants. The administrative and commercial centre was at Acre. However the roadstead of Acre was not safe in winter and with the coming of the steamships of the Messageries Nationales (1852), the Austrian Lloyd (1854) and the Russian Company of Navigation and Trade (1856), the commercial centre was by and by transferred to Haifa. Already in 1900, Haifa was much more important than Acre and the development of the town in all respects led to its present importance. The population increased during the one hundred years to more than fifty times and the town became one of the important ports of the Eastern Mediterranean. The following description of the post offices of

Haifa shows a development analogous to that of the town itself, from an unimportant small coastal town without a post office to the important port with many post and branch post offices.

It cannot be said whether any of the regular post courier services of the Egyptians during the occupation of the country between 1831 and 1840, touched Haifa, the exact route of the Cairo—Gaza—Jaffa—Damascus—Aleppo courier being so far unknown.

The Turkish post courier service from Jerusalem to Beyrouth which was established between 1841 and 1846 passed through Haifa, but there was no office for the acceptance and delivery of correspondence in the town, the relay station of the courier having been at Acre.

The Turkish post office at Haifa was opened at the end of the eighties, although a branch post office was in the old bazaar near Khamra Square and functioned until September 23, 1918, when the town was captured by General Allenby's forces (Jodhpur Lancers). After the Haifa — Damascus railway was opened, a branch post office was established at Haifa station and a travelling post office operated on the trains. A further branch post office existed in the German Colony.

Foreign powers, as it is well known, established post offices throughout the Turkish Empire under the so called "capitulations". There existed before World War I an Austrian, a French, and a Russian post office at Haifa.

The Austrian post office is reported to have been opened in 1854 as an agency of the Austrian Lloyd. The office was in 1912 near the present Eastern Railway Station. It was closed on September 30, 1914.

The French post office is said to have been opened in 1906, it was in the old bazaar near Khamra Square and has been closed on October 1, 1914.

The Russian post office is supposed to have been opened in 1906 and has been closed on September 30, 1914.

During World War I the German Feldpoststation No. 365 was stationed in 1917/18 at Haifa.

With the occupation of the town by the Egyptian Expeditionary Force on September 23, 1918, the only offices working were military post offices. Field Post Office SZ 57 was opened at once. The Indian Expeditionary Force had their office No. 328 at Haifa. In addition the following military post offices were at one time or another at Haifa: APO SZ 7 (?), FPO D 54, FPO 161, FPO 162, FPO 163, FPO DC 5, FPO C 13, FPO C 14, FPO C 15. (other military post offices may have existed at Haifa). Military travelling post offices were operated on the trains between Haifa and Kantara. The travelling post office on the Haifa—Damascus train was operated by the Syrian postal authorities.

The civil post office of the O.E.T.A. was opened on December 15, 1918, and was taken over by the Mandated Territory Administration on July 1, 1920.

The military travelling post offices were now called the Kantara Haifa T.P.O.s South and North, renamed on September 30, 1924, Haifa—Kantara T.P.O.s South and North, again renamed on April 8, 1931, Haifa—Rafa and Rafa—Haifa T.P.O.s and on July 30, 1938, the services were discontinued. During the mandate the following branch post offices etc. existed at Haifa: Carmel Avenue B.O. opened on February 1, 1924, and closed on November 30, 1926; Hadar Hacarmel B.O. opened on December 1, 1926; Mount Carmel B.O. opened on December 3, 1928 as postal agency and converted on April 15, 1934 to a branch office; Bazaar B.O. opened on Jan. 7, 1929, renamed Nazareth St. B.O. on January 19, 1938, converted to a town agency under the name Hidjaz Street on March 29, 1941, and closed in April 1948; Ahuzat Samuel town agency opened on November 18, 1935; Nahla B.O. opened on May 1, 1938; Bat Galim town agency opened on July 12, 1939; Hertsliya Street B.O. opened on June 5, 1945. During the disturbances of 1936 the British Field Post Office No. 25 operated at Haifa and was closed down on January 9, 1937.

During World War II the British Army Post Office S. 251 was opened on April 8, 1940 and closed in June 1948. This office used the following F.P.O. postmarks: 121, 291, 149, 550, 731. The British Fleet Mail Office Haifa, used in 1947/48 the postmark FMO 12. The Indian Field Post Office used the postmark No. 116 until July 15, 1946 and then the postmark R.4.

On May 14, 1948, the day of the proclamation of the State of Israel, the following offices were working:

Haifa (Head Office)
Hadar Hacarmel B.O.
Nahla B.O.
Mount Carmel B.O.
Ahuzat Samuel T.A.
Bat Galim T.A.

The Hertslyia Street B.O. was temporarily closed on April 30, 1948, and was reopened on June 14, 1948. Since 1948 the following new branch offices have been opened:

Haifa Port on November 8, 1950
Sha'ar Haaliya on July 15, 1951

Ahuzat Samuel was converted into a branch office on March 1, 1951. A postal agency (B) was opened at Neve Sha'anana on March 22, 1950.

Due to the incorporation of suburbs etc. the post offices of Qiryat Hayim and Qiryat Motzkin are now inside the municipal area of Haifa.

During the Israel War of Independence, the following military post offices were at Haifa : Military Post Base "B", Military Post No. 4.

The development of the town will no doubt cause further branch offices to be opened. A Mobile Post Office which will start from Haifa is projected.

ROUGHS AND SKETCHES

by M. HESKY

Though details on stamp printing in Israel are fairly known among collectors, very little has been published as to the earlier stages of the creation of Israel stamps. As specified by law, the decision as to the issue of a new stamp rests with the Minister of Transport & Communications. The actual preparations, however, are entrusted to the Philatelic Services according to instructions given by the Postmaster General.

The preparation of a new stamp is a rather complicated and by no means short process. Generally the initiative for the issuance of a new stamp comes from the outside, from governmental offices, national institutions, associations, and even from private persons. All proposals concerning new stamps are collected, examined, and prior to each fiscal year submitted to the Minister. As soon as a special issue is decided upon in principle, three or more designers are invited to submit sketches. Sometimes, instead of this internal competition between renowned graphic artists, the way of a public prize competition is preferred.

Prize Competitions

Such competitions help to make both the public and the artists stamp-conscious. However, the actual value of such broad competitions is rather limited, as the art of stamp designing is a very specialized job and leaves little latitude for the endeavours of amateurs. The State of Israel witnessed two such competitions. To the first competition, held in 1949, sixty-four sketches were submitted from which not a single one was suitable for our present method of printing. To the second competition, held in 1951, 102 entries were submitted. The three prizes fell to graphic artists who had already previously designed Israel stamps. The selected entries were used in the Festival set 1951.

The Haifa Exhibition Stamps

Immediately after the decision to print the Haifa Exhibition stamps was taken, three Tel Aviv artists were invited to submit sketches. Though most of these sketches

were very attractive, they did not seem suitable for printing in photo-offset. The same was the case with a number of sketches submitted by the organizers of the Exhibition. Therefore two more artists were invited who submitted altogether six additional designs.

Visitors to the TABA will have an opportunity to inspect the originals of all submitted sketches, from which, as it is known, two designs of the Tel Aviv graphic artist Otte Wallish, were accepted. The final decision as to stamp *designs* rests with the Governmental Committee for Insignia and Stamps, consisting of the Minister of Transport & Communications, Minister of Foreign Affairs, Minister of Commerce and Industry, and the Minister of Education and Culture. This Committee is advised by a board of experts comprising two graphic artists, a distinguished painter, and members of the Philatelic Services. In the case of the Exhibition stamps the members of the Governmental Committee suggested various alterations which were embodied into the final stamps. The main improvement concerns the enlargement of the airplane, which in the original sketch was too small.

The Model

The final design, known under the term "Model", is being executed in black and white. It does not necessarily contain all details of the final stamp, as part of the lettering and similar details are left to the cameraman. In the case of multi-coloured stamps separate models have to be provided for each single colour. Exact instructions exist as to the size of sketches and models. Depending on certain technical circumstances, the latter has to be drawn in either four times or six times linear enlargement. Exact requirements exist also with regard to the paper and colours used for the drawing of the model.

The finished model is handed over to the photographic department which gradually reduces it to the original size of the stamp. In each stage the necessary corrections are made by the retoucher, a highly skilled craftsman. The models as well as the film copies show clearly the traces of his work.

EXHIBITS

SECTION 1

MINISTRY OF TRANSPORT & COMMUNICATIONS POSTS, TELEGRAPHS, TELEPHONES & RADIO-PHILATELIC SERVICES

1. Stamps:
History of the First Postage Stamps (Doar Ivri).
Origin of the Haifa Exhibition Stamps.
Calendar of Israel Stamps.
Stamp printing in Israel.
2. Postal Services.
3. Telephones, Telegraphs & Radio.
4. Post Office Staff.
5. Income & Expenditure of the Postal Administration.
6. Printing of Postal Entires.

SECTION 2

GROUP 1. ISRAEL

1. MOSHE PERTZELLAN, Tel Aviv. A/1
The Platenumber blocks of the "Doar Ivri" stamps.
2. ZVI SHMUELI, Haifa. A/1
The variations of the Platenumber blocks and stamps of the "Doar Ivri".
3. EGON STEIN, Tel Aviv. A/1
The Platenumber blocks and explanatory tablets of the "Doar Ivri" stamps.
4. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp. A/1
The Platenumber blocks of the "Doar Ivri" stamps.
5. EGON STEIN, Tel Aviv. A/1
Israel, military cancellations.
6. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp. A/1
Israel, military cancellations.
7. Dr. ERNEST BOWMAN, Haifa. A/1
Registration labels, Israel.

8. SHMUEL LEBENSOLD, Haifa. B/1
Doar Ivri and Israel, platenumber blocks and complete rows of explanatory tablets, all issues up to day.
9. Dr. HERBERT LESCHZINER, Nahariya. B/1
Israel specialized collection.
10. Dr. OPPENHEIMER, Ein Harod. B/1
Israel, errors and plate varieties.
11. SHMUEL LEBENSOLD, Haifa. B/1
The perforation varieties of the "Doar Ivri" stamps and the first festival issue.
12. MOSHE PERTZELLAN, Tel Aviv. B/1
The perforation varieties of the "Doar Ivri" stamps.
13. SHLOMO BAUM, Rishon Lezion. C/1
Israel collection used and Israel postmarks.
14. LOUIS GRAD, Haifa. C/1
Doar Ivri and Israel, selected items.
15. MOSHE SOLNA, Tel Aviv. C/1
Doar Ivri and Israel, selected items.

GROUP 2. ERETZ YISRAEL. POSTAL HISTORY.
(Forerunners, Civil and Fieldpost cancellations until the end of the Mandate).

16. MORDECAI BRISKER, Haifa. A/2
The Postal History of Haifa, Safed and Nazareth.
17. OTTO HOFFMANN, Jerusalem. A/2
The Postal History of Jerusalem until the end of the Mandate.
18. SHMUEL LACHMANN, Haifa. A/2
The Postal History of Eretz Yisrael from the pre-stamp period until the end of the Mandate.
(Stamps, Stationary Postmarks).
19. Dr. WERNER EICHWALD, Petah Tikva. B/2
Forerunners. Selected pieces out of a specialized collection.

20. JEHOSHUA GRAVE, Haifa. B/2
Forerunners, selected items.
21. OTTO HOFFMANN, Jerusalem. B/2
Forerunners, selected items, mostly on covers.
22. Dr. WERNER HOEXTER, Haifa.
Not in competition.
Forerunners, rare items and some examples of postmarks in finest condition.
23. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp. B/2
Forerunners, selected items.

GROUP 3. BRITISH MILITARY ADMINISTRATION AND MANDATE.

24. JOSEF EHRLICH, Tel Aviv. A/3
The first stamps of the lithographed issue, a comprehensive study of the "Blues", showing the various transfers, plate, paper and watermark-varieties, and the history of their printing. The collection contains the Die proof of "No 1" (only two are known to exist) and the milky blue plate proof of the same stamp in block of 4.
25. SHMUEL LACHMANN, Haifa. A/3
The four transfers of the lithographed issue, a philatelic study.
26. Dr. WERNER HOEXTER, Haifa.
The lithographed issue, a philatelic study, illustrated on sheets of Nos 1, 2, 3 and 4.
Not in competition.
27. SHMUEL LACHMANN, Haifa. A/3
The Military Post Offices in Eretz Yisrael 1917/1920.
Not in competition.
28. Dr. WERNER HOEXTER, Haifa.
A study of the first trilingual Jerusalem 8 mm overprint.
29. SHMUEL LACHMAN, Haifa. A/3
The 5 Piastres Waterlow overprint, a reconstruction of the plate.

30. Dr. ERNEST BOWMAN, Haifa. A/3
 The Registration labels of the Military administration and the Mandate.
31. JOSEF EHRLICH, Tel Aviv. B/3
 A cross section through the stamps of the Mandate.
 The complete set of the trial overprint of the Jerusalem 8 mm overprinted stamps is shown, a used pair of each of the 1 mil and 20 Piastres perforation 14 of the 10 mm overprint, the 1 mil Waterlow issue with inverted overprint, the 5 mils narrow setting perforation 15, the 9 Piastres Waterlow print perf. 14 mint in both varieties (24 and 25 mm high).
32. LOUIS GRAD, Haifa. B/3
 Eretz Yisrael under British Military Administration and under the British Mandate. A show of selected pieces.
33. NATHAN GUTTMANN, Haifa. B/3
 Mandate "Specimen" collection and unusual items.
34. MAX FELDMANN, Haifa. C/3
 Eretz Yisrael 1918/1948, selected items out of a general collection.

GROUP 4. SPECIAL COLLECTIONS.

35. YISRAEL AMIKAM, Haifa. A/4
 Haifa Emergency Post, "Doar Schlichim".
36. Dr. KURT STEINBERG, Rishon Lezion. A/4
 The "Safed" stamp, a philatelic and historical study.
37. YISRAEL AMIKAM, Haifa. B/4
 The History of the Hebrew Telegram.
38. S. FINKELMAN, Haifa. B/4
 The "Nahariya" emergency post cancellations.
39. MORDECAI BRISKER, Haifa. B/4
 Doar Minhelet Haam. Selected, mostly regist. covers. The postmarks of the period.
40. S. FINKELMAN, Haifa. B/4
 The postmarks of the Minhelet Haam period. A selection of registered covers.

41. YISRAEL SEGAL, Tel Aviv. B/4
Minhelet Haam, postmarks and stamps.
42. J. SPIEGEL, Tel Aviv. B/4
Minhelet Haam period, registered covers stamps on covers, postmarks, varieties.
43. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp. B/4
The postmarks of the Minhelet Haam period.
44. JEHOSHUA GRAVE, Haifa. B/4
Doar Minhelet Haam, selected items.
45. MOSHE PORTZELLAN, Tel Aviv. B/4
Doar Minhelet Haam, stamps, errors and varieties.
46. SHMUEL LEBENSOLD, Haifa. B/4
Doar Minhelet Haam, covers, varieties, scarce sets.
47. Dr. HERBERT LESCHZINER, Nahariya. B/4
Doar Minhelet Haam, selected items.
48. OTTO HOFFMANN, Jerusalem. B/4
Jerusalem Postal History, Minhelet Haam Period.
The collection contains proofs and essaias of the intented, but not issued stamps, errors and varieties of the issued stamps and the complete set of the French Consular stamps.
49. ERWIN CARO, Tel Aviv. B/4
Judaica. Jewish motifs on stamps.
50. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp. B/4
Judaica: Antisemitism & Philosemitism on stamps.
51. SHMUEL LEBENSOLD, Haifa. B/4
Israel Postal History. 1947/48. Interruption and resumption of postal services. Private emergency mail. Mail from detention camps.
52. EGON STEIN, Tel Aviv. B/4
Inofficial Postal Connections 1946/48. Mail from Detention camps.
53. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp. B/4
Palestine-Israel Postal History, the interruption of Postal Services with Palestine and their resumption with Israel.

54. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp. B/4
 The War of Independence. The postal markings of the "Hagana".
55. EDMOND TOLKOWSKY, Antwerp.
 The War of Independence. Philatelic items, showing the war with the Arab States.
56. SHMUEL LEBENSOLD, Haifa. C/4
 Zionist Congresses, including a cover with Dr. Herzl's signature.
57. LOUIS ROSENBLOOM, Brooklyn.
 Not in competition.
 Zionist Congress cancellations from the first congress up to date.
58. YITZHAK SEELIG, Haifa. C/4
 Judaica and Jewish history collection until the Foundation of Yisrael.
59. MOSHE HAMEIRI, Kiryat Bialik. C/4
 The labels of the Jewish National Fund.
60. CHAIM HIRSCHFELDT, Tel Aviv. C/4
 Judaica posters.
- GROUP 5. MIDDLE EAST COUNTRIES.
61. ZVI GANZ, Haifa. A/5
 The Postal History of Egypt. "Posta Europea" and covers despatched through the post offices of foreign powers in Egypt, Egypt used abroad.
62. ZVI GANZ, Haifa. B/5
 Egypt, specialized collection. The various printings of the classic issues are shown as well as Plate-number blocks and plate varieties and errors of the modern issues.
- GROUP 6. EUROPE AND EUROPEAN COLONIES.
63. HERMANN FREUDENTHAL, Haifa. A/6
 Holland, a study of the first issue, showing plates, shades and stamps on covers.
64. ERNST KOERPNER, Haifa. A/6
 Czechoslovakia, a philatelic study of the "Kosice" issue.

65. H. G. PORAT, Tel Aviv. A/6
Study collection of the first issue of Austria.
66. H. G. PORAT, Tel Aviv. B/6
Selection of stamps of the later issues till 1867.
67. FELIX WASSERMANN, Haifa. B/6
Austria, prestamp and classic covers.
68. JEHOSHUA GRAVE, Haifa. B/6
Poland. Selected pieces of a specialized collection.
69. M. J. JAMPOLSKY, Jerusalem. B/6
Rarities, varieties, oddities in Russian philately.
70. JAKOB SCHIFFMANN, Tel Aviv. B/6
Out of a specialized collection of the stamps of the Russian Empire the first issues of Russia, Poland and Finland are shown.
71. ERNST KOERPNER, Haifa. B/6
Czechoslovakia, specialized collection.
72. S. MAIER, Tel Aviv.
Prussia, out of a specialized collection stamps, covers and postmarks are shown.
73. Dr. ERWIN MEYER, Tel Aviv. B/6
Albania, Forerunners, covers, errors and varieties.
74. DOV NIR, Tel Aviv. B/6
British Empire, George 6 issues, mint, used on covers, used abroad and special items are shown.
75. LEO ROTTENBERG, Tel Aviv. B/6
Austria and classic Germany. Interesting pieces out of a specialized collection of both countries.
76. Dr. RUBENSOHN, Pardes Hana. B/6
First issues Moldavia and Moldavia-Wallachia 1858/71.
77. Dr. KURT STEINBERG, Rishon Lezion. B/6
Switzerland, Prestamp covers, Rayon issues, Strubelis, Seated Helvetia, Air mails.
78. HANS GUENTHER, Haifa. C/6
Postwar Germany (after 1945), provisionals on covers.

79. MAX FELDMANN, Haifa. C/6
 Classic stamps Europe, European Nos 1 and first issues. Classic European stamps on covers.
80. NATHAN GUTTMANN, Haifa. C/6
 Classic stamps on covers and a selection of first issues of various European countries, especially old German and Italian States.
81. RUDOLF HOLZNER, Tel Aviv. C/6
 First issues of Denmark, Luxembourg, Norway.
82. GUENTHER RIESENFELD, Holon. C/6
 European first issues.
83. Dr. ERNST WODAK, Tel Aviv. C/6
 Classic German stamps.

GROUP 8. OTHER COUNTRIES.

84. Dr. E. GROSSWIRTH, Jerusalem. B/8
 Ecuador, a specialized collection. (Postage and Air mail stamps, Official and Telegraph stamps).
85. KURT LYCHENHEIM, Jerusalem. B/8
 Australia, specialized collection.

GROUP 9. AIR MAIL.

86. "TAJAS", Tel Aviv.
 Ballon Post from the besieged Paris 1870/71.
87. DAVID KESSLER, Haifa. B/9
 Air mail stamps, issued for special flights, mint and on flown covers.

GROUP 10. THEMATIC COLLECTIONS.

88. DOV DAHARI, Tel Aviv. 10
 Maritime collection.
89. ELLA GERBER, Tel Aviv. 10
 Woman on stamps.
90. PAUL HAYDU, Tel Aviv.
 Sport and stamps.
91. HANS WIENER, Haifa. 10
 Stamps issued on the occasion of Philatelic Exhibitions.

GROUP 11. JUNIOR COLLECTIONS.

92. JUNIOR COLLECTORS CLUB TEL AVIV, Rehobot Branch	11
Stamp Jubilees.	
93. DAN BARAG, Tel Aviv.	11
The pictures set of the Mandate.	
94. M. BEN ZVI FEUER, Tel Aviv.	11
Yisrael, stamps and covers, errors, varieties.	
95. MIRIAM HOEXTER, Haifa.	11
Doar Minhelet Haam, Stamps and Postmarks	
96. MIRIAM HOEXTER, Haifa.	11
The postal markings of the "Hagana"	
97. JOSEF LEVIN, Tel-Aviv.	11
The "Phila" post card, a philatelic study	
98. DAVID NEUMANN, Tel Aviv.	11
Great Britain, Georg 6. A specialized collection.	
99. MICHA TEINER, Rehoboth.	11
Yisrael, a study of the overprint on the 15 pruta Official stamp.	
100. MICHA TEINER, Rehobot.	11
Yisrael, errors in cancellations.	

GROUP 12. PHILATELIC LITERATURE
AND PUBLICATIONS.

101. HAIFA PHILATELIC SOCIETY: The bulletins of the Israel Study Circle of the Haifa Philatelic Society.	12
102. ISIDOR SIMON, Tel Aviv.	12
Philatelic Literature and Simon's Catalogue of Israel stamps.	
103. Dr. K. STEINBERG, Rishon Lezion.	12
The Stamp of Safed.	
104. Y. HEYMAN, Tel Aviv.	12
Philatelic literature and accessories.	

*National
Stamp
Exhibition
Haifa*

APRIL 13th - 17th, 1952 BET SEFER AMAMI ALEF, HAIFA